

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Управління фінансовою стійкістю підприємства

за матеріалами ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод»,

м. Новоград-Волинський, Житомирська область

Студентки 2 курсу 1 м групи,
спеціальності 051 «Економіка»,
спеціалізації «Економіка та
безпека бізнесу», заочної форми
навчання

Костандової Ілони
Христофорівни

Науковий керівник –
канд. екон. наук, доцент кафедри
економіки та фінансів
підприємства

Камінський Сергій
Іванович

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук, професор

Блакита Ганна
Владиславівна

Київ 2020

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1. Теоретичні основи управління фінансовою стійкістю підприємства ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод».....	6
Розділ 2. Діагностика рівня фінансової стійкості підприємства ПрАТ «Новоград- Волинський хлібозавод».....	17
2.1. Аналіз показників фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Новоград- Волинський хлібозавод».....	17
2.2. Оцінка рівня фінансової стійкості ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод».....	24
2.3. Визначення основних факторів, що впливають на формування фінансової стійкості ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод».....	32
Розділ 3. Обґрунтування критеріїв фінансової стійкості ПрАТ «Новоград- Волинський хлібозавод» на плановий період.....	40
Висновки та пропозиції.....	48
Список використаних джерел.....	52
Додатки.....	58

ВСТУП

Ринкові умови господарювання та проблеми фінансового забезпечення діяльності підприємств обумовлюють необхідність зміни фінансово-економічної політики та кваліфікованої оцінки фінансового стану з метою виживання їх в умовах кризи і подальшого економічного зростання. Тому вітчизняні підприємства все частіше починають використовувати фінансовий аналіз.

Запорукою виживання підприємств в умовах кризи та основою їх фінансово стійкого стану є фінансова стійкість.

Фінансова стійкість є однією із найважливіших характеристик фінансового стану підприємства, яка характеризує стан підприємства, коли обсяг його майна (активів) достатній для погашення зобов'язань, тобто підприємство платоспроможне. Іншими словами, фінансова стійкість підприємства — це таке його становище, коли вкладені в підприємницьку діяльність кошти окупаються за рахунок грошових надходжень від господарювання, а отриманий прибуток забезпечує самофінансування та незалежність підприємства від зовнішніх залучених джерел формування активів.

Оскільки фінансова стійкість є багатоаспектним поняттям із погляду теорії, то і процедура її оцінки має бути всебічною та комплексною, що сприятиме прийняттю необхідних та правильних управлінських рішень.

Серед закордонних вчених, що займалися проблематикою фінансової стійкості підприємств, необхідно відзначити Е. Альтмана, Е. Дж. Долана, Дж. К. Ван Хорна та ін. Значний вклад у розвиток теоретико-методичних аспектів фінансової стійкості підприємств зробили такі вітчизняні вчені як: І. Балабанов, О. Барановський, В. Бариленко, О. Базилінська, М. Білик, В. Василенко, О. Заруба, О. Павловська, А. Поддєрьогін, Г. Поляк, М. Коробов, Н. Мірко, Л. Наумова, К. Самсонова, Ю. Цал-Цалко та ін.

Віддаючи належне науковому доробку вчених, необхідно зауважити, що засади фінансової стійкості підприємств залишаються актуальними, що вимагає

подальших досліджень, особливо із врахуванням сучасних умов розвитку підприємств в Україні.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є характеристика сучасних методів управління фінансовою стійкістю та їх вдосконалення.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішуються наступні завдання:

- дослідити теоретичні основи управління фінансовою стійкістю підприємства;
- провести діагностику рівня фінансової стійкості підприємства;
- провести аналіз показників фінансово-господарської діяльності підприємства;
- оцінити рівень фінансової стійкості підприємства;
- визначити основні фактори, що впливають на формування фінансової стійкості підприємства;
- обґрунтувати критерії фінансової стійкості підприємства на плановий період

Предметом дослідження випускної кваліфікаційної роботи є теоретичні аспекти та методичні рекомендації щодо механізму управління фінансовою стійкістю підприємства.

Об'єктом дослідження випускної кваліфікаційної роботи є процес управління фінансовою стійкістю підприємства.

ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» знаходиться за адресою: 11701, Житомирська обл., м. Новоград-Волинський, вул. Героїв Майдану, 10. Підприємство є одним з найбільших регіональних виробників хліба та хлібобулочної продукції в Житомирській області. Хлібозавод був заснований в 1944 році.

Зареєстрований капітал ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» складає 774958 грн. Він розподілений між засновниками таким чином: Пилипенко Віталій Олександрович (642368 грн.), Портянко Сергій Федорович (121236 грн.), Мосейчук Володимир Васильович (4998 грн.), Сербін Віра Олексіївна (6356 грн.).

Організаційно-правова форма – акціонерне товариство, тип – приватна.

Інформаційною базою дослідження є праці вітчизняних та зарубіжних вчених щодо оцінювання фінансової стійкості підприємства, матеріали періодичних видань, а також дані фінансової звітності підприємства ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод»

Методологія дослідження ґрунтується на використанні загальнонаукових та спеціальних методів пізнання: спостереження, економіко-статистичного, логічного та порівняльного аналізу, групування, узагальнення і класифікації, системного та структурного підходів. Сукупний аналітичний потенціал використаного інструментарію забезпечує достовірність висновків і рекомендацій, отриманих в рамках проведеного дослідження.

Практична значущість роботи полягає в тому, що пропозиції щодо шляхів забезпечення фінансової стійкості підприємства можуть бути використані у діяльності ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод».

Апробація результатів випускної кваліфікаційної роботи. Основні наукові положення і практичні результати дослідження викладено у статті «Управління фінансовою стійкістю підприємства», яка опублікована у Збірнику наукових праць студентів КНТЕУ.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА ПРАТ «НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКИЙ ХЛІБОЗАВОД»

Фінансова стійкість є надзвичайно важливою для функціонування та розвитку підприємства. Своєчасна та ефективна оцінка фінансової стійкості надає змогу підприємству більш швидкими темпами пристосовуватися для постійно змінних умов зовнішнього середовища. Фінансова стійкість передбачає дотримання умови фінансової рівноваги між власними і залученими фінансовими коштами.

Фінансова стійкість підприємства обумовлена як стабільністю економічного середовища, в рамках якого діє підприємство, так і результатами його функціонування, його активного та ефективного реагування на зміни внутрішніх та зовнішніх факторів [50, с. 653].

Фінансова стійкість підприємства залежить від ефективного управління фінансовими ресурсами і визначається оптимальною структурою активів, оптимальним співвідношенням власних і позикових коштів, оптимальним співвідношенням активів та джерел їх фінансування. Користувачами результатів аналізу фінансової стійкості можуть бути засновники підприємства, його керівництво, ділові партнери та банки. Оцінка фінансової стійкості дозволяє зовнішнім користувачам визначити фінансові можливості підприємства в майбутньому [24, с. 50].

Верзун О.А. вважає, що «фінансова стійкість – це надійно гарантована платоспроможність, рівновага між власними та залученими засобами, незалежність від випадковостей ринкової кон'юнктури і партнерів, довіра кредиторів і інвесторів та рівень залежності від них, наявність такої величини прибутку, який би забезпечив самофінансування» [8].

Башнянин Г.І. та Лінтур Г.І. стверджують, що «фінансова стійкість – це такий стан фінансових ресурсів, їх розподіл і використання, які забезпечують

розвиток підприємства на основі зростання прибутку та капіталу при збереженні платоспроможності і кредитоспроможності в умовах допустимого рівня ризику» [4, с. 99].

Гапак Н.М. та Капштан С.А. надають таке визначення: «Фінансова стійкість – це відображення постійного перевищення доходів над витратами, яке забезпечує вільне маневрування грошовими коштами підприємства і шляхом ефективного їх використання сприяє нормальному здійсненню процесу виробництва та реалізації продукції» [9, с. 192].

Фінансова стійкість визначається ефективним використанням фінансових ресурсів підприємства. Важливість цієї ознаки полягає у тому, що від ефективності розподілу і використання цих ресурсів залежить реалізація розширеного відтворення, бізнес-проектів, програм розвитку, тобто усе фінансове положення підприємства у перспективі [20, с. 679].

Важливим економічним аспектом є визначення меж фінансової стійкості. Так, недостатня фінансова стійкість може призвести до неплатоспроможності підприємства і відсутності у нього коштів для розвитку виробництва і взагалі діяльності підприємства. Надлишкова фінансова стійкість також негативно впливає на виробничо-господарську діяльність, оскільки виступає гальмом її розвитку, збільшуючи витрати підприємства надлишковими запасами і резервами [24, с. 51].

Фінансова стійкість підприємства означає здатність підприємства функціонувати і розвиватися, зберігати рівновагу своїх активів та пасивів у мінливих умовах внутрішнього й зовнішнього середовищ.

Існують три види фінансової стійкості підприємства:

- внутрішня;
- загальна;
- фінансова [8].

Внутрішня фінансова стійкість відображає загальний фінансовий стан підприємства, за якого забезпечується стабільно високий результат його функціонування.

Загальна фінансова стійкість підприємства досягається рухом грошових потоків, що забезпечує постійне перевищення грошових надходжень над витрачанням коштів.

Фінансова стійкість характеризується перевищенням доходів над витратами, забезпечує вільне маневрування грошовими потоками та безперебійний процес виробництва і реалізації продукції. Наведені визначення «загальної» та «фінансової» стійкості по своїй суті є тотожними і не мають відмінностей.

Існує також такий вид фінансової стійкості, як зовнішня стійкість, яка обумовлена стабільністю зовнішнього економічного середовища. Досягається цей вид стійкості відповідною системою управління ринковою економікою в масштабах всієї країни.

Ринкова стійкість визначається показниками, що характеризують рентабельність, ефективність менеджменту, ділову активність, інвестиційну діяльність, дивідендну політику, тощо. Проте, наведені показники, які засвідчують ринкову стійкість характерні і для фінансової стійкості.

Стабільне зростання валюти балансу, достатній рівень ліквідності, платоспроможності і надійності підприємства, значна частка власних джерел фінансування діяльності підприємства, стабільність доходів та якість активів, здатність підприємства розширювати свою діяльність є основними ознаками фінансової стійкості підприємства.

Управління фінансовою стійкістю підприємств є системою принципів і методів розробки та реалізації управлінських рішень, пов'язаних із забезпеченням такого стану фінансових ресурсів, їх формуванням і розподілом, яка б дозволила підприємству розвиватися на основі зростання прибутку та капіталу при збереженні платоспроможності та кредитоспроможності, а також забезпечення та підтримання фінансової рівноваги підприємства.

Управління фінансовою стійкістю із застосуванням фінансового механізму може досягти необхідного результату лише за поєднання доцільно спрямованого взаємовпливу всіх його елементів. Для цього він повинен відповідати таким

вимогам:

- налаштованість кожного елемента фінансового механізму на виконання властивого йому навантаження;
- спрямовання дії всіх елементів фінансового механізму, який забезпечує інтереси всіх суб'єктів фінансових відносин;
- зворотний зв'язок усіх елементів фінансового механізму різних вертикальних і горизонтальних рівнів;
- своєчасність реакції елементів фінансового механізму вищого рівня на зміни, які відбуваються під впливом елементів нижчого рівня.

Цілі та завдання управління фінансовою стійкістю підприємства наведені в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Цілі та завдання управління фінансовою стійкістю підприємства [51]

Тип цілі за пріоритетністю		Показники оцінки міри виконання цілі
Основна	Допоміжна	
1	2	3
Збалансованість активів та пасивів	Достатність власного капіталу	Наявність та обсяг власного оборотного капіталу, величина власних та порівнянних до них оборотних активів, рівень забезпеченості власними оборотними активами господарської діяльності.
	Гнучка структура капіталу	Рівень маневреності власних оборотних активів, рівень поточної забезпеченості господарської діяльності оборотними активами.
	Організація руху капіталу	Швидкість обороту поточних зобов'язань, в т.ч. кредиторської заборгованості з оплати праці та перед бюджетом, тривалість руху обороту сукупного капіталу.
	Забезпеченість власного капіталу для фінансування оборотних активів	Рівень поточної забезпеченості господарської діяльності оборотними активами, рівень забезпеченості власними оборотними активами господарської діяльності, коефіцієнти завантаження оборотних коштів, обсяг надлишку (нестачі) робочого, функціонуючого капіталу та загальних джерел формування запасів.
Збалансованість доходів і витрат	Достатній рівень рентабельності	Рентабельність сукупного капіталу, чиста рентабельність власного капіталу, визначення факторів впливу на рентабельність власного капіталу за моделлю фірми Du Pont.

Продовження табл. 1.1

1	2	3
	Зміна структури витратомісткості господарського процесу	Витратомісткість продукції, матеріало- та трудомісткість продукції, частка напівфабрикатів та імпоротної складової в вартості готової продукції.
	Збільшення обсягу товарообороту	Обсяг валової, готової, товарної та реалізованої продукції, тривалість операційного та фінансового циклів.
Збалансованість грошових потоків	Забезпечення платоспроможності та самофінансування	Поточна платоспроможність, коефіцієнт втрати (відновлення) платоспроможності, коефіцієнти поточної, швидкої та миттєвої ліквідності.
Збалансованість грошових потоків	Зниження дебіторської заборгованості	Оптимальний розмір дебіторської заборгованості, середній період інкасації дебіторської заборгованості та «вік» простроченої заборгованості.
	Забезпечення кредитоспроможності	Коефіцієнти обслуговування фінансового боргу, показник достатності грошового потоку, коефіцієнти стійкого та внутрішнього економічного зростання.

Управління фінансовою стійкістю підприємства передбачає створення відповідного механізму, який представлений на рис. 1.1.

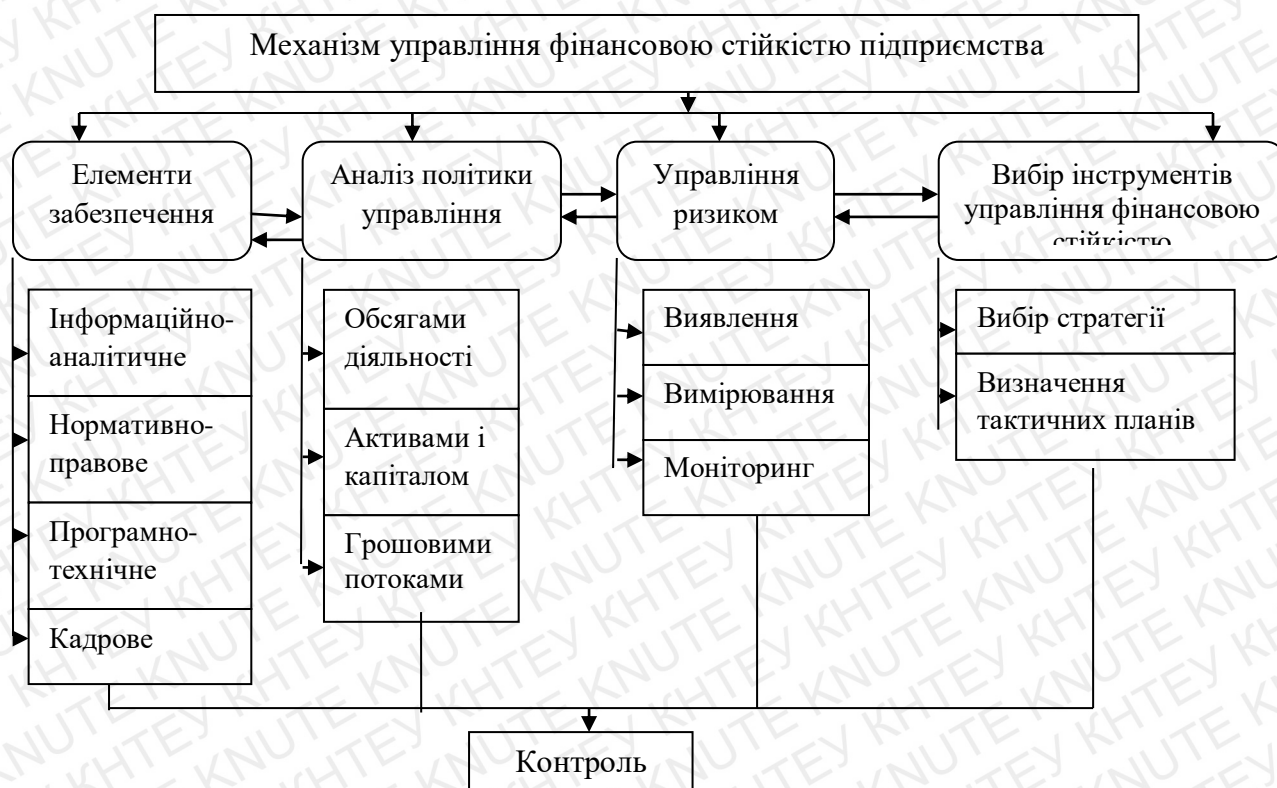

Рис. 1.1. Основні складові механізму управління фінансовою стійкістю підприємства [18, с. 323]

Можна виділити такі етапи управління фінансовою стійкістю підприємства:

1. Стратегічний аналіз фінансової стійкості та визначення ризиків.
2. Формування стратегій забезпечення фінансової стійкості.
3. Забезпечення реалізації обраної стратегії шляхом складання тактичних планів, тобто сукупності заходів, бюджетів та важелів впливу [24, с. 52].

Зовнішній аспект фінансової стійкості підприємства пов'язаний із стабільністю економічного середовища, в якому воно функціонує, що забезпечується відповідним державним макроекономічним регулюванням ринкової економіки. Внутрішній аспект фінансової стійкості відображає такий стан його ресурсного потенціалу і таку його динаміку, при яких забезпечуються стабільно високі фінансово-господарські результати діяльності підприємства [44, с. 87]. Аналіз фінансової стійкості дозволяє дослідити наскільки ефективно підприємство керувало фінансовими ресурсами на протязі досліджуваного періоду, а також надає змогу визначити фінансові можливості підприємства на перспективу [53]. Послідовність проведення аналізу фінансової стійкості підприємства представлена на рис. 1.2.

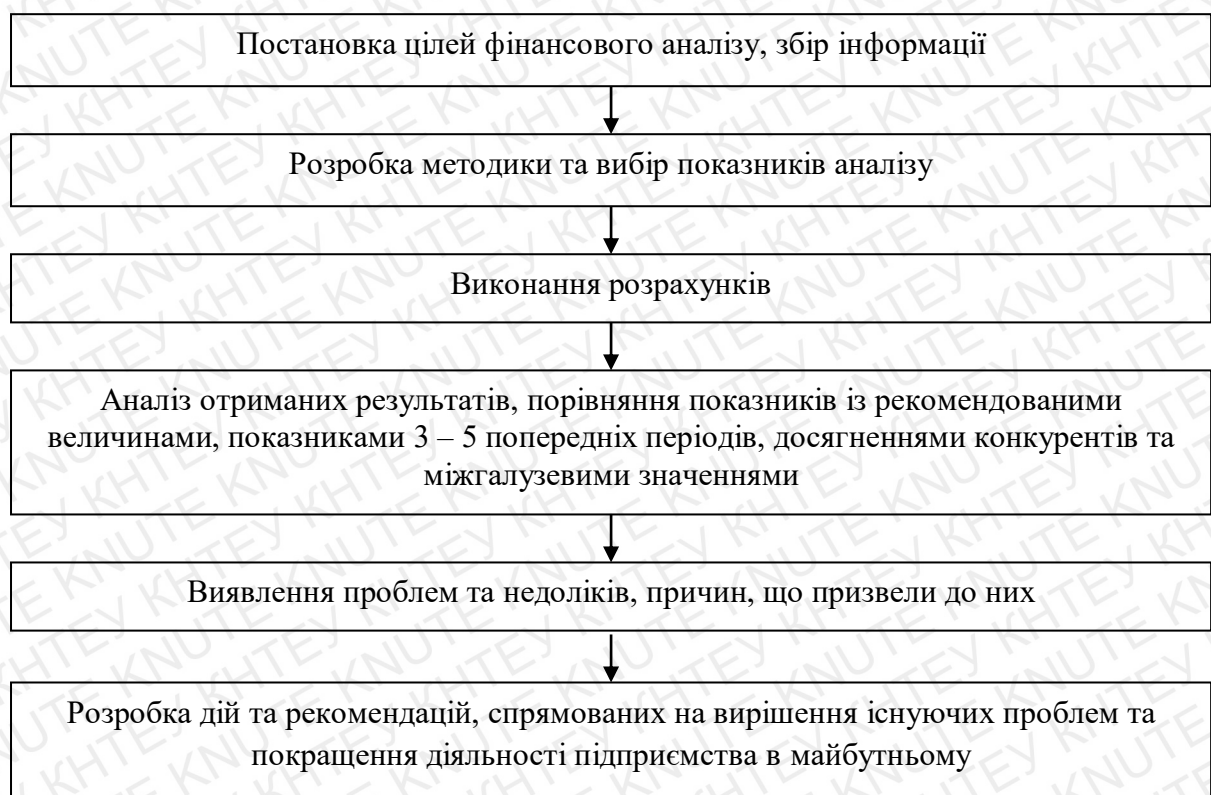

Рис. 1.2. Послідовність проведення аналізу фінансової стійкості підприємства

Основним методом, який використовується в процесі оцінки фінансової стійкості, є метод відносних показників.

Для проведення аналізу фінансової стійкості підприємства на основі даних Балансу (Звіту про фінансовий стан) підприємства розраховуються різні коефіцієнти. Найбільш поширеними є такі показники: коефіцієнт автономії (платоспроможності), коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів, коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів, коефіцієнт маневреності власних коштів.

Коефіцієнт автономії (платоспроможності) характеризує частку коштів, вкладених власниками підприємства в загальну вартість майна. Розрахунок коефіцієнта автономії проводиться за формулою:

$$K_a = \frac{BK}{A}, \quad (1.1)$$

де BK – власний капітал.

A – активи.

Нормальне мінімальне значення коефіцієнта автономії орієнтовано оцінюється на рівні 0,5, що припускає забезпеченість позикових коштів власними, тобто, реалізувавши майно, сформоване із власних джерел, підприємство зможе погасити зобов'язання.

Коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів характеризує структуру фінансових ресурсів підприємства. Розраховується даний показник за формулою:

$$K_{\text{спвк}} = \frac{ПК}{BK} \cdot 100\%, \quad (1.2)$$

де ПК – позикові кошти.

Максимально припустиме значення цього показника становить 1 (що припускає рівність позикових і власних коштів).

Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів визначається за формулою:

$$K_{дзпк} = \frac{ДП}{ДП + ВК}, \quad (1.3)$$

де ДП – довгострокові пасиви.

Коефіцієнт маневреності власних коштів характеризує степiнь мобiльностi використання власного капiталу, та визначається за формулою:

$$K_{м} = \frac{ВОК}{ВК} \cdot 100\%, \quad (1.4)$$

де ВОК – власні оборотні кошти.

Коефіцієнт маневреності показує частку власних коштів, вкладених в оборотні активи. Чітких рекомендацій у значенні цього коефіцієнта немає, але вважається, що його значення повинно бути не менше 0,2, що дозволить забезпечити достатню гнучкість у використанні власного капіталу.

Для оцінювання ступеня ліквідності підприємства найчастіше використовують коефіцієнт абсолютної, швидкої та загальної ліквідності (коефіцієнт покриття).

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Ка.л.) обчислюється як відношення коштів і цінних паперів, що швидко реалізуються, до короткострокової заборгованості (суми кредиторської заборгованості і короткострокових кредитів):

$$Ка.л. = \frac{\text{Грошові засоби}}{\text{Поточні зобов'язання}} \quad (1.5)$$

Його значення визнається достатнім, якщо він вище 0,25-0,30.

Коефіцієнт швидкої ліквідності (Кш.л), або коефіцієнт критичної оцінки, є проміжним коефіцієнтом покриття і показує яка частина поточних активів з

відрахуванням запасів і дебіторської заборгованості, платежі по якій очікуються не більш як через 12 місяців після звітної дати, покривається поточними зобов'язаннями. Його формула:

$$\text{Кш.л.} = \frac{\text{Грошові кошти, розрахунки та інші активи}}{\text{Поточні зобов'язання}} \quad (1.6)$$

Нормальним значенням коефіцієнта загальної ліквідності (коефіцієнт покриття) вважається 1,5-2,5, але не менше 1. Однак на його рівень впливає галузева належність підприємства, структура запасів, стан дебіторської заборгованості, тривалість виробничого циклу й інші фактори. Його формула:

$$\text{Кз.л} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}} \quad (1.7)$$

Загальний коефіцієнт ліквідності показує вартість оборотних активів підприємства, що припадає на одну гривню поточних зобов'язань [54, с. 176].

Інтегральний метод оцінки фінансового стану підприємства використовують ті підприємства, які хочуть визначити свій фінансовий стан певним (одним, сукупним) інтегральним показником. Сутність інтегрального показника полягає в переході від опису досліджуваного об'єкта, який характеризується великою кількістю ознак, до описання меншим числом максимально компактних інформаційних показників, які відображають найбільш суттєві властивості явища.

Перевагами даного методу є те, що сукупний (інтегральний) показник можна в будь-який момент доповнити будь-якою кількістю аналітичних напрямків та коефіцієнтів, що дає змогу тримати «руку на пульсі». Недоліком є те, що виникає певна неузгодженість понять «платоспроможність» та «ліквідність».

Балансовий метод ґрунтується на визначенні фінансової стійкості на основі агрегатів. Такий методичний підхід є доповненням до коефіцієнтного та передбачає типізацію поточної фінансової стійкості підприємства на основі

оцінки співвідношень між поточними матеріальними активами підприємства та джерелами їх фінансування. Розроблено типологію фінансової стійкості та балансові рівняння з метою їх оцінки, які інколи називають моделями В. В. Ковальова.

Реалізація цього методичного підходу до проведення діагностики передбачає визначення зазначених агрегатів: власні оборотні кошти підприємства (чистий робочий капітал), нормальні джерела формування запасів, запаси та витрати. Залежно від співвідношення розглянутих показників виділяють такі типи поточної фінансової стійкості підприємства: абсолютна, нормальна, нестійке фінансове становище, критичне фінансове становище:

1. Абсолютна стійкість фінансового стану – власні оборотні кошти забезпечують запаси й витрати. Цей тип фінансової ситуації має місце надто рідко.

2. Нормальна фінансова стійкість – власні оборотні кошти та довгострокові позикові джерела забезпечують запаси й витрати.

3. Нестійкий фінансовий стан – власні оборотні кошти, довгострокові позикові джерела та короткострокові кредити і позики покривають запаси й витрати. Тобто вони забезпечуються основними джерелами їх формування. Це призводить до порушення платоспроможності підприємства. Проте, зменшуючи дебіторську заборгованість та прискорюючи обіг запасів можна вирішити дану проблему.

4. Кризовий фінансовий стан – джерела формування запасів і витрат не забезпечують їх, що спричиняє повну залежність господарського суб'єкта від залученого капіталу. Тобто оновлення запасів підприємства відбувається за рахунок коштів, які виникають в результаті повільного погашення кредиторської заборгованості [36].

Методика рейтингової оцінки фінансового стану підприємства полягає у порівнянні системи показників, які характеризують фінансово-економічний стан підприємства, з умовним еталонним підприємством, що має найкращі результати за всіма порівнюваними показниками [21].

Перевагою рейтингової оцінки є можливість аналізу і порівняння результатів фінансово-господарської діяльності підприємств різних організаційно-правових форм і форм власності, які належать до різних галузей і сфер діяльності [31].

У роботі Л.В. Донцової та Н.А. Никифорової [13] запропонована методика, яка полягає в класифікації підприємств за ступенем ризику, виходячи з фактичного рівня показників фінансової стійкості і рейтингу кожного показника.

До рейтингових моделей відноситься модель Баканова М.І., Шеремета А.Д. [2]. Головна мета, яка переслідується встановленням рейтингу в даному випадку, - це визначення близькості чи віддалення від загрози банкрутства.

При проведенні оцінки фінансового стану підприємства широко використовуються такі статистичні методи, як кореляційний аналіз, дисперсійний аналіз, метод головних компонентів, індексний метод тощо.

Отже, під час оцінки фінансового стану підприємства можуть використовуватися найрізноманітніші методи. Їх кількість та діапазон використання залежать від поставленої мети та визначаються завданнями аналізу у кожній окремій ситуації.

Таким чином, фінансова стійкість є невід'ємною частиною фінансового стану підприємства. Фінансова стійкість підприємства передбачає такий стан фінансових ресурсів, за раціонального розпорядження якими гарантується наявність власних коштів, стабільна продуктивність і забезпечується процес розширеного відтворення. Недостатня фінансова стійкість підприємства найчастіше зумовлює неплатоспроможність, надмірна - створення надлишкових запасів і резервів, що збільшує витрати на їх утримання, стримує темп розвитку підприємства. Важливість оцінки фінансового стану будь-якого підприємства є беззаперечною.

РОЗДІЛ 2

ДІАГНОСТИКА РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПРАТ «НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКИЙ ХЛІБОЗАВОД»

2.1. Аналіз показників фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод»

Аналіз економічної діяльності підприємства надає змогу побачити чи ефективно працює підприємство. На підставі даних Звітів про фінансові результати ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» за 2017-2019 рр. (Додатки А, Б, В) проведемо аналіз основних показників господарської діяльності підприємства (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Основні показники господарської діяльності ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» за 2017-2019 рр.

№	Показники	2017 рік, тис. грн.	2018 рік, тис. грн.	2019 рік, тис. грн.	Відхилення 2019 р. від 2017 р.	
					+, -	%
1.	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	67214	81334	91417,4	+24203,4	36,0
2.	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	43875	51876	56125,6	+12250,6	27,9
3.	Валовий прибуток	23339	29458	35291,8	+11952,8	51,2
4.	Інші операційні доходи	617	736,9	1249,8	+632,8	102,6
5.	Інші операційні витрати	2056	24577	30167,6	+28111,6	1367,3
6.	Чистий фінансовий результат	3937	4650,3	5171	+1234	31,3

Динаміку основних показників господарської діяльності ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» за 2017-2019 роки графічно наведено на рис. 2.1.

Як бачимо, чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» в 2019 році збільшився порівняно з 2017 роком на 24203,4 тис. грн., або 36,0%. Собівартість реалізованої

підприємством продукції (товарів, робіт, послуг) збільшилась в 2019 році на 12250,6 тис. грн., або на 27,9% порівняно з 2017 роком.

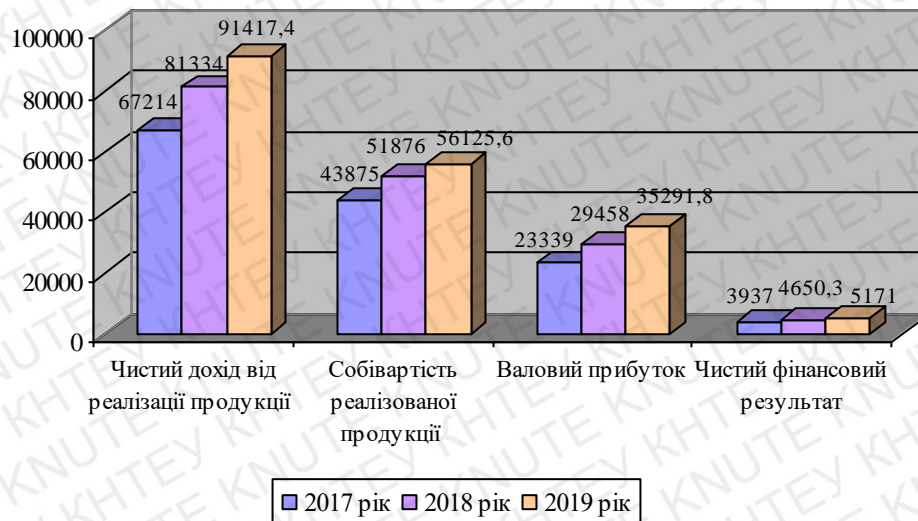

Рис. 2.1 Динаміка основних показників господарської діяльності
ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» за 2017-2019 роки, тис. грн.

Валовий прибуток підприємства, який визначається шляхом вирахування від доходу (виручкою) від реалізації продукції податку на додану вартість, інших вирахувань з доходу, мав тенденцію до збільшення (на 11952,8 тис. грн., або на 51,2%) в 2019 році порівняно з 2017 роком.

Інші операційні доходи підприємства в 2019 році порівняно з 2017 роком збільшились на 632,8 тис. грн., або на 102,6%, а інші операційні витрати – на 28111,6 тис. грн.

Протягом 2018 року у ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» здійснювалось впровадження системи безпеки та якості хлібобулочної продукції згідно стандарту ДСТУ ISO 22000:2007 у двох напрямках: розробка документації та приведення виробничих та побутових приміщень у відповідність до вимог зазначеного стандарту.

Протягом аналізованого періоду ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» працювало з прибутками.

Чистий фінансовий результат ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» в 2019 році збільшився на 1234 тис. грн., або на 31,3%. Це є позитивною тенденцією

в діяльності підприємства та свідчить про покращення його фінансового стану.

Прибуток ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» використовується для забезпечення господарської діяльності підприємства, задоволення різноманітних потреб, а також для збільшення оборотних коштів підприємства, формування фондів і резервів, і реінвестицій у виробництво.

На діяльність ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» впливають такі проблеми:

- ступінь залежності від законодавчих або економічних обмежень;
- створення широкої мережі приватних підприємств роздрібної торгівлі;
- велика конкуренція по виробництву хлібобулочних виробів та нерівні умови господарювання у приватних підприємців і акціонерних товариств, мають негативний вплив на фінансовий стан товариства;
- недосконалість нормативно-законодавчих актів, інфляційні процеси в державі, зростання цін на сировину, матеріали, паливно-енергетичні ресурси – зумовлюють спад обсягів виробництва.

Отже, дані про фінансовий стан ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» свідчать про те, що підприємство протягом 2017-2019 рр. працювало ефективно. Прибуток підприємства з кожним роком збільшується, що є позитивною тенденцією у розвитку підприємства.

Фінансовий стан підприємства перебуває в безпосередній залежності від того, наскільки швидко засоби, які вкладені в активи, перетворюються в реальні гроші.

За даними балансів ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» за 2017-2019 рр., що представлені у додатках А, Б, В, проведемо дослідження динаміки активів підприємства (табл. 2.2).

Як бачимо, протягом 2017-2019 років активи підприємства мали тенденцію до зростання.

Динаміка активів ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» за 2017-2019 рр.

Статті активу балансу	Фактичне значення, тис. грн.				Абсолютне базисне відхилення на 31.12.2019 р.	Відносне базисне відхилення на 31.12.2019 р.
	на 1.01.2017 р.	на 31.12.2017 р.	на 31.12.2018 р.	на 31.12.2019 р.		
Необоротні активи:						
Нематеріальні активи: Залишкова вартість	46	44	0	0	-46	-100,0
Незавершені капітальні інвестиції	0	0	452,5	1514,8	+1514,8	100,0
Основні засоби: Залишкова вартість	9991	13847	15697,2	18116	+8125	81,3
Довгострокові фінансові інвестиції	18	18	18	0	-18	-100,0
Інші необоротні активи	0	0	0	28	+28	100,0
Всього необоротні активи	10055	13909	16167,7	19658,8	+9603,8	95,5
Оборотні активи:						
Запаси	1765	2273	2654,6	2848,1	+1083,1	61,4
Дебіторська заборгованість за товари	1891	2990	3318,7	3556,5	+1665,5	88,1
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	61	0	70,5	74	+13	21,3
Інша поточна дебіторська заборгованість	1081	833	672,6	549,1	-531,9	-49,2
Гроші та їх еквіваленти	2486	1993	2279,4	3024,6	+538,6	21,7
Витрати майбутніх періодів	0	0	40,4	66,4	+66,4	100,0
Інші оборотні активи	4	6	5	4,4	+0,4	10,0
Всього оборотних активів	7288	8095	9041,2	10123,1	+2835,1	38,9
Всього активи	17343	22004	25208,9	29781,9	+12438,9	71,7

На кінець 2019 р. активи підприємства збільшилися на 12438,9 тис. грн., або 71,7% порівняно з їх вартістю на початок 2017 року. На збільшення активів підприємства вплинуло збільшення залишку основних засобів (на 8125 тис. грн., або 81,3%) у зв'язку з їх придбанням, а також запасів (на 1083,1 тис. грн., або 61,4%), дебіторської заборгованості за товари (на 1665,5 тис. грн., або 88,1%), а також грошей та їх еквівалентів (на 538,6 тис. грн., або 21,7%). Зростання основних засобів підприємства є позитивним, оскільки воно призведе до підвищення виробничого потенціалу підприємства.

Запаси ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» мали тенденцію до зростання протягом аналізованого періоду. На кінець 2019 р. вони збільшилися на 1083,1 тис. грн., або 61,4% порівняно з початком 2017 року. Зростання обсягу запасів свідчить про неефективне розпорядження ними, внаслідок чого значна частина капіталу заморожується на тривалий час у запасах, сповільнюється його оборотність. Крім того, виникають проблеми з ліквідністю, збільшується псування сировини і матеріалів, зростають складські витрати, що негативно впливає на кінцеві результати діяльності. Все це свідчить про спад ділової активності підприємства. Підприємство повинно постійно слідкувати, щоб виробництво своєчасно та у повному обсязі забезпечувалось необхідними ресурсами та, в той же час, щоб вони не залежувались на складах. Обсяг запасів повинен визначатися оптимальним значенням (обсягом), що відповідає потребам виробничої програми (забезпечує безперервність технологічного процесу) та плану збуту продукції підприємства.

Розмір дебіторської заборгованості за товари збільшився на кінець 2019 р. на 1665,5 тис. грн., або 88,1% порівняно з початком 2017 р. Збільшення суми дебіторської заборгованості обумовлено зниженням попиту на реалізовану продукцію, у результаті чого підприємство змушене з метою стимулювання збуту надавати своїм клієнтам більший період відстрочки платежу. Зниження обсягу дебіторської заборгованості ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» в цілому є негативним явищем.

Розмір іншої дебіторської заборгованості підприємства зменшився на кінець

2019 р. на 531,9 тис. грн., або 49,2%, що є позитивною тенденцією в діяльності підприємства.

Розмір абсолютно ліквідних активів (грошових коштів) ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» збільшився на кінець 2019 р. на 538,6 тис. грн., або на 21,7%, що є позитивним для підприємства. Наявність грошей та їх збільшення є однією з умов платоспроможності підприємства. Їх зростання може бути спричинено інкасацією певної частки дебіторської заборгованості.

Отже, незважаючи на незначне зниження деяких статей активу балансу ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод», загальний його розмір все ж таки збільшувався протягом аналізованого періоду, що за умов стабільної економіки характеризується позитивно. Зміни у складі оборотних активів викличуть деяке зниження ліквідності підприємства, тому що спостерігається скорочення суми грошових коштів, а також збільшення виробничих запасів.

За даними балансів ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» за 2017-2019 рр. проведемо оцінку динаміки пасивів підприємства (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Динаміка пасивів ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» за 2017-2019 рр.

Статті пасиву балансу	Фактичне значення, тис. грн.				Абсолютне базисне відхилення на 31.12.2019 р. на 31.12.2017 р.	Відносне базисне відхилення на 31.12.2019 р. на 31.12.2018 р.
	на 1.01.2017 р.	на 31.12.2017 р.	на 31.12.2018 р.	на 1.01.2019 р.		
1	2	3	4	5	6	7
Власний капітал:						
Зареєстрований (пайовий) капітал	775	775	775	775	0	0
Резервний капітал	227	227	227	227	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	11516	14213	17288,8	20879	+9363	81,3
Всього власного капіталу	12518	15215	18290,8	21881	+9363	74,8
Поточні зобов'язання:						
Короткострокові кредити банків	1495	1279	428,2	650	-845	-56,5

Продовження табл. 2.3

1	2	3	4	5	6	7
Поточна кредиторська заборгованість за:						
товари, роботи, послуги	1317	2781	2941,6	2496,7	+1179,7	89,6
розрахунками з бюджетом	429	782	1137,6	1382,6	+953,6	222,3
розрахунками зі страхування	144	208	249,9	319,1	+175,1	121,6
розрахунками з оплати праці	553	798	1090,5	1364,5	+811,5	146,7
Інші поточні зобов'язання	887	941	1070,3	1688	+801	90,3
Всього поточних зобов'язань	3330	5510	6918,1	7900,9	+4570,9	137,3
Всього пасивів	17343	22004	25208,9	29781,9	+12438,9	71,7

Отже, зареєстрований (пайовий) капітал підприємства протягом 2017-2019 рр. був незмінним та становив 775 тис. грн. Резервний капітал підприємства також не змінювався та складав 227 тис. грн.

Нерозподілений прибуток ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» збільшився на кінець 2019 р. на 9363 тис. грн., або 81,3% порівняно з початком 2017 р. Це є позитивним для підприємства.

Зростання власного капіталу за рахунок нерозподіленого прибутку є найбільш надійним джерелом забезпечення економічного розвитку. Крім того, зростання цього показника на 9363 тис. грн., або 74,8% свідчить про зростання фінансової стійкості та кредитоспроможності підприємства.

Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги протягом аналізованого періоду мала тенденцію до зростання: на кінець 2019 р. вона збільшилась на 1179,7 тис. грн., або 89,6%. Таким чином, підприємство не вчасно розраховувалося з постачальниками та підрядчиками за виконані роботи та отримані послуги. Зростання розміру поточної кредиторської заборгованості свідчить про зниження фінансової стійкості підприємства.

Поточна кредиторська заборгованість ПрАТ «Новоград-Волинський

хлібо завод» за розрахунками з бюджетом збільшилась на кінець 2019 р. на 953,6 тис. грн., або 222,3%, поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування – на 175,1 тис. грн., або 121,6%, поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці – на 811,5 тис. грн., або 146,7%.

Інші поточні зобов'язання підприємства збільшилась на кінець 2019 р. на 801 тис. грн., або 90,3% порівняно з початком 2017 р. Зростання розміру поточних зобов'язань є негативним для підприємства.

Отже, ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» не в змозі повністю погашати власні зобов'язання. Негативним є від'ємне значення власних обігових коштів досліджуваного підприємства, що є свідченням того, що частка необоротних активів підприємства фінансується за рахунок короткострокових (поточних) зобов'язань, внаслідок дефіциту власного та довгострокового капіталу. Така ситуація негативним чином обумовлює незадовільний рівень платоспроможності та фінансової стійкості підприємства. Тому, для успішної діяльності ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» у майбутньому необхідно і в подальшому продовжувати забезпечувати зростання власних оборотних коштів підприємства.

2.2. Оцінка рівня фінансової стійкості ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод»

Фінансова стійкість формується в процесі операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства, є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, а отже є головним компонентом загальної економічної стійкості підприємства.

За даними Балансів ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» за 2017-2019 рр. (Додатки А, Б, В) проведемо аналіз фінансової стійкості підприємства (табл. 2.4).

**Динаміка показників фінансової стійкості ПрАТ «Новоград-Волинський
хлібозавод»
за 2017-2019 рр.**

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення (+,-)	
				2018 р. від 2017 р.	2019 р. від 2018 р.
Коефіцієнт автономії	0,69	0,72	0,73	+0,03	+0,01
Коефіцієнт фінансової залежності	1,44	1,37	1,36	-0,07	-0,01
Коефіцієнт маневреності власних засобів	0,16	0,11	0,10	-0,05	-0,01
Коефіцієнт маневреності робочого капіталу	0,87	1,25	1,28	+0,38	+0,03
Коефіцієнт фінансової стабільності	11,89	42,71	33,66	+30,82	-9,05
Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу	0,44	0,37	0,02	-0,07	-0,35
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,06	0,01	0,02	-0,05	+0,01

Таким чином, коефіцієнт автономії ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» протягом 2017-2019 рр. був в межах нормативного значення даного показника. Значення показника автономії вище 0,6 свідчить про те, що підприємство використовує не весь свій потенціал. В 2017 році підприємство було здатне профінансувати 69% активів за рахунок власного капіталу, в 2018 році – 72%, а в 2019 році – 73%. Коефіцієнт автономії в 2018 році збільшився порівняно з 2017 роком на 0,03, а в 2019 році – на 0,01 порівняно з 2018 роком.

Коефіцієнт фінансової залежності підприємства, який є оберненим показником до коефіцієнта автономії, показує, яка сума загальної вартості майна підприємства припадає на 1 грн. власних коштів. Так як значення даного показника перевищує одиницю, то це означає, що власники не повністю фінансують підприємство. В 2018 році даний показник зменшився порівняно з 2017 роком на 0,07, а в 2019 році – на 0,01 порівняно з 2018 р. Зниження даного

показника означає зменшення частки позичених коштів у фінансуванні підприємства. Це є позитивною тенденцією в його діяльності.

Коефіцієнт маневреності власних засобів, який характеризує ступінь мобільності власних засобів підприємства, в 2018 році збільшився на 0,38 порівняно з 2017 роком, а в 2019 році – на 0,03 порівняно з 2018 р.

Коефіцієнт маневреності робочого капіталу, який характеризує ступінь мобільності використання підприємством власних коштів, протягом аналізованого періоду мав тенденцію до зростання. В 2018 році він збільшився на 0,38 порівняно з 2017 роком, а в 2019 році – на 0,03 порівняно з попереднім роком.

Коефіцієнт фінансової стабільності, який визначається як відношення власного капіталу та залученого, в 2018 році збільшився на 30,82 порівняно з 2017 роком, а в 2019 році – зменшився на 9,05 порівняно з 2018 роком.

Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу розраховується як відношення всієї суми зобов'язань по залучених коштах та суми власних коштів. Зниження даного показника в 2018 році порівняно з 2017 роком на 0,07, а в 2019 році – на 0,35 порівняно з 2018 роком свідчить про зниження фінансової стійкості підприємства. Це є негативною тенденцією в діяльності підприємства.

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу визначає частку коштів власників підприємства в загальній сумі коштів, вкладених у майно підприємства. Даний показник характеризує можливість підприємства виконати свої зовнішні зобов'язання за рахунок використання власних коштів, незалежність його функціонування від позикових коштів. В 2018 році він знизився на 0,05 порівняно з 2017 роком, а в 2019 році – збільшився на 0,01 порівняно з 2018 роком.

Загалом можна зробити висновок про те, що фінансовий стан ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» протягом 2017-2019 років був нормальним. Підприємство спроможне погашати заборгованість власними коштами та є платоспроможним.

Отже, оцінка фінансової стійкості надає можливість визначити, наскільки підприємство готове до погашення своїх боргів і відповісти на запитання, наскільки воно є незалежним з фінансового боку, зростає чи зменшується рівень

цієї незалежності, а також чи відповідає стан активів та пасивів підприємства завданням його фінансово-господарської діяльності.

Абсолютними показниками фінансової стійкості є показники, які характеризують ступінь забезпеченості запасів та витрат джерелами їх формування.

Для оцінки стану запасів і витрат використовуються дані групи статей «Запаси» II розділу активу балансу:

$$З = \text{ряд. 1101} + 1102 + 1103 + 1104 \quad (2.1)$$

На ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» даний показник складає:

$$З_{01.01.2017 \text{ р.}} = 1754 + 11 = 1765 \text{ (тис. грн.)}$$

$$З_{31.12.2017 \text{ р.}} = 2249 + 23 + 1 = 2273 \text{ (тис. грн.)}$$

$$З_{31.12.2018 \text{ р.}} = 2617,6 + 37 = 2654,6 \text{ (тис. грн.)}$$

$$З_{31.12.2019 \text{ р.}} = 2803,4 + 44,7 = 2848,1 \text{ (тис. грн.)}$$

Для характеристики джерел формування запасів визначаються три основні показники:

1. Наявність власних оборотних коштів (ВОК), як різниця між власним капіталом (I розділ пасиву балансу) і необоротними активами (I розділ активу балансу). Цей показник характеризує чистий оборотний капітал. Його збільшення порівняно з попереднім періодом свідчить про подальший розвиток діяльності підприємства. Наявність обігових коштів можна записати наступним чином:

$$\text{ВОК} = \text{IрП} - \text{IрА} = \text{ряд 1495 ф. 1} - \text{ряд. 1095 ф. 1}, \quad (2.2)$$

де IрП – I розділ пасиву балансу;

IрА – I розділ активу балансу [25, с. 122].

На ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» даний показник складає:

$$\text{ВОК}_{01.01.2017 \text{ р.}} = 12518 - 10055 = 2463 \text{ (тис. грн.)}$$

$$\text{ВОК}_{31.12.2017 \text{ р.}} = 15215 - 13909 = 1306 \text{ (тис. грн.)}$$

$$\text{ВOK}_{31.12.2018 \text{ р.}} = 18290,8 - 16167,7 = 2123,1 \text{ (тис. грн.)}$$

$$\text{ВOK}_{31.12.2019 \text{ р.}} = 21881 - 19658,8 = 2222,2 \text{ (тис. грн.)}$$

2. Наявність власних і довгострокових позикових джерел формування запасів і витрат (ВЗД), визначається шляхом збільшення попереднього показника на суму довгострокових зобов'язань (ДЗ – III розділ пасиву балансу):

$$\text{ВЗД} = \text{ВOK} + \text{ДЗ} = \text{ВOK} + \text{ряд 1595 ф.1} \quad (2.3)$$

На ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» даний показник дорівнює:

$$\text{ВЗД}_{01.01.2017 \text{ р.}} = 2463 + 1495 = 3958 \text{ (тис. грн.)}$$

$$\text{ВЗД}_{31.12.2017 \text{ р.}} = 1306 + 1279 = 2585 \text{ (тис. грн.)}$$

$$\text{ВЗД}_{31.12.2018 \text{ р.}} = 2123,1 + 0 = 2123,1 \text{ (тис. грн.)}$$

$$\text{ВЗД}_{31.12.2019 \text{ р.}} = 2222,2 + 0 = 2222,2 \text{ (тис. грн.)}$$

3. Загальна величина основних джерел формування запасів і витрат (ЗСДФ), що визначається шляхом збільшення попереднього показника на суму короткострокових кредитів банків (КК):

$$\text{ЗСДФ} = \text{ВЗД} + \text{ПЗ}, \quad (2.4)$$

де ПЗ – короткострокові кредити (ряд. 1600 ф. 1) [25, с. 123].

На ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» даний показник дорівнює:

$$\text{ЗСДФ}_{31.12.2016 \text{ р.}} = 3958 + 0 = 3958 \text{ (тис. грн.)}$$

$$\text{ЗСДФ}_{31.12.2017 \text{ р.}} = 2585 + 0 = 2585 \text{ (тис. грн.)}$$

$$\text{ЗСДФ}_{31.12.2018 \text{ р.}} = 2123,1 + 428,2 = 2551,3 \text{ (тис. грн.)}$$

$$\text{ЗСДФ}_{31.12.2019 \text{ р.}} = 2222,2 + 650 = 2872,2 \text{ (тис. грн.)}$$

Трьом показникам наявності джерел формування запасів відповідають три показники забезпеченості запасів джерелами їх формування:

1. Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів (Фвок) визначається за формулою:

$$\text{Фвок} = \text{ВОК} - 3, \quad (2.5)$$

На ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» даний показник дорівнює:

$$\text{Фвок}_{31.12.2016 \text{ р.}} = 2463 - 1765 = 698 \text{ (тис. грн.)}$$

$$\text{Фвок}_{31.12.2017 \text{ р.}} = 1306 - 2273 = -967 \text{ (тис. грн.)}$$

$$\text{Фвок}_{31.12.2018 \text{ р.}} = 2123,1 - 2654,6 = -531,5 \text{ (тис. грн.)}$$

$$\text{Фвок}_{01.01.2019 \text{ р.}} = 2222,2 - 2848,1 = -625,9 \text{ (тис. грн.)}$$

2. Надлишок (+) або нестача (-) власних та довгострокових джерел формування запасів (ФСД) визначається за формулою:

$$\text{ФСД} = \text{ВЗД} - 3 \quad (2.6)$$

На ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» даний показник дорівнює:

$$\text{ФСД}_{1.12.2016 \text{ р.}} = 3958 - 1765 = 2193 \text{ (тис. грн.)}$$

$$\text{ФСД}_{31.12.2017 \text{ р.}} = 2585 - 2273 = 312 \text{ (тис. грн.)}$$

$$\text{ФСД}_{31.12.2018 \text{ р.}} = 2123,1 - 2654,6 = -531,5 \text{ (тис. грн.)}$$

$$\text{ФСД}_{01.01.2019 \text{ р.}} = 2222,20 - 2848,1 = -625,9 \text{ (тис. грн.)}$$

3. Надлишок (+) або нестача (-) загальної величини основних джерел формування запасів (ФОІ) визначається за формулою:

$$\text{ФОІ} = \text{ЗСДФ} - 3 \quad (2.7)$$

На ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» даний показник дорівнює:

$$\text{ФОІ}_{1.12.2016 \text{ р.}} = 3958 - 1765 = 2193 \text{ (тис. грн.)}$$

$$\text{ФОІ}_{31.12.2017 \text{ р.}} = 2585 - 2273 = 312 \text{ (тис. грн.)}$$

$$\text{ФОІ}_{31.12.2018 \text{ р.}} = 2551,3 - 2654,6 = -103,3 \text{ (тис. грн.)}$$

$$\text{ФОІ}_{01.01.2019 \text{ р.}} = 2872,2 - 2848,1 = 24,1 \text{ (тис. грн.)}$$

За допомогою цих показників визначається трьохкомпонентний тип фінансової стійкості.

$$S(\Phi) = \begin{cases} 1, & \text{якщо } \Phi > 0 \\ 0, & \text{якщо } \Phi < 0 \end{cases} \quad (2.8)$$

Для визначення типу фінансової стійкості ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» представимо розраховані показники в табл. 2.5.

Таблиця 2.5

**Оцінка фінансової стійкості ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод»
у 2017-2019 рр.**

Показники	на 01.01.2017 р.		на 31.12.2017 р.		на 31.12.2018 р.		на 31.12.2019 р.	
	значення	S(Φ)	значення	S(Φ)	Значення	S(Φ)	Значення	S(Φ)
Фвок	698	1	-967	0	-531,5	0	-625,9	0
ФСД	2193	1	312	1	-531,5	0	-625,9	0
ФОІ	2193	1	312	1	-103,3	0	24,1	1
Тип фінансової стійкості	абсолютна фінансова стійкість		нормальна фінансова стійкість		кризовий фінансовий стан		нестійкий фінансовий стан	

Таким чином, можна зробити висновок про те, що тільки протягом 2017 року ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» мало нормальну фінансову стійкість, при якій підприємство використовує для покриття запасів, крім власних обігових коштів, також й довгострокові та залучені кошти. Нормальна фінансова стійкість є найбільш бажаною для підприємства. Проте на кінець 2018 року підприємство мало кризовий фінансовий стан, коли для забезпечення запасів підприємству не вистачає «нормальних» джерел їх формування. Це характеризується порушенням його платоспроможності.

На кінець 2019 року підприємство мало нестійкий фінансовий стан, при якому для забезпечення запасів крім власних обігових коштів та довгострокових кредитів і позик залучаються короткострокові кредити та позики. При даному фінансовому стані платоспроможність підприємства порушена, але є можливість її відновити.

Фінансову стійкість підприємства також можна оцінити за допомогою абсолютних і відносних показників. За абсолютний показник фінансової стійкості приймають наявність власних оборотних коштів. Це розрахунковий показник. Він визначається як різниця між поточними активами і поточними зобов'язаннями:

$$\text{НВОК} = \text{Пр АБ} - \text{ПБ}, \quad (2.9)$$

де Пр АБ – поточні активи, тобто підсумок за II розділом активу балансу;

ПБ – поточні зобов'язання, підсумок за III розділом пасиву балансу.

Цей розрахунковий показник показує, яка сума поточних активів сформована за рахунок власного капіталу.

За даними балансів ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» за 2017-2019 роки визначаємо наявність власних оборотних коштів (НВОК):

$$\text{НВОК}_{\text{на кінець 2017 року}} = 8095 - 5510 = 2585 \text{ тис. грн.}$$

$$\text{НВОК}_{\text{на кінець 2018 року}} = 9041,1 - 6918,1 = 2123,1 \text{ тис. грн.}$$

$$\text{НВОК}_{\text{на кінець 2019 року}} = 10123,1 - 7900,9 = 2222,2 \text{ тис. грн.}$$

Як бачимо, протягом 2017-2019 років активи підприємства були сформовані повністю за рахунок власних коштів. Протягом аналізованого періоду цей показник зменшився на 362,8 тис. грн. (2222,2 – 2585), що оцінюється негативно.

Отже, ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» в змозі повністю погашати власні зобов'язання.

Аналіз власних оборотних коштів ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» за 2017-2019 роки проведемо в табл. 2.6.

Як видно із розрахункових показників в таблиці 2.6, частка власного капіталу в сумі поточних активів підприємства протягом аналізованого періоду зменшилась на 109,82%, а частка позикового капіталу – на 223,48%. Це свідчить про зниження фінансової незалежності ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» та погіршення його фінансового стану.

**Динаміка власних оборотних коштів ПрАТ «Новоград-Волинський
хлібозавод»
за 2017-2019 рр.**

№	Показник	На кінець 2017 року	На кінець 2018 року	На кінець 2019 року	Відхилення 2019 р. від 2017 р. (+, -)
1.	Загальна сума поточних активів	2204	25208,9	29781,9	+27577,9
2.	Загальна сума короткострокових зобов'язань	5510	6918,1	7900,9	+2390,9
3.	Величина власних оборотних коштів	2585	2123,1	2222,2	-362,8
4.	Частка в сумі поточних активів, %:				
	- власного капіталу (рядок 3 : рядок 1) * 100	117,28	8,42	7,46	-109,82
	- позикового капіталу (рядок 2 : рядок 1) * 100	250	27,44	26,52	-223,48

Для успішної діяльності ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» необхідно і в подальшому продовжувати забезпечувати зростання власних оборотних коштів підприємства.

Фінансово стійким підприємством є таке підприємство, яке за рахунок власних коштів спроможне забезпечити запаси й витрати, не допустити невиправданої кредиторської заборгованості, своєчасно розрахуватись за своїми зобов'язаннями

2.3. Визначення основних факторів, що впливають на формування фінансової стійкості ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод»

На фінансову стійкість ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» впливають різні фактори, які частково чи повністю залежать від підприємства. Загальної класифікації факторів, які впливають на фінансову стійкість немає, адже багато джерел надають різні класифікації цих факторів. Найпоширеніші види

факторів, що впливають на фінансову стійкість підприємства представлено на рис. 2.2.

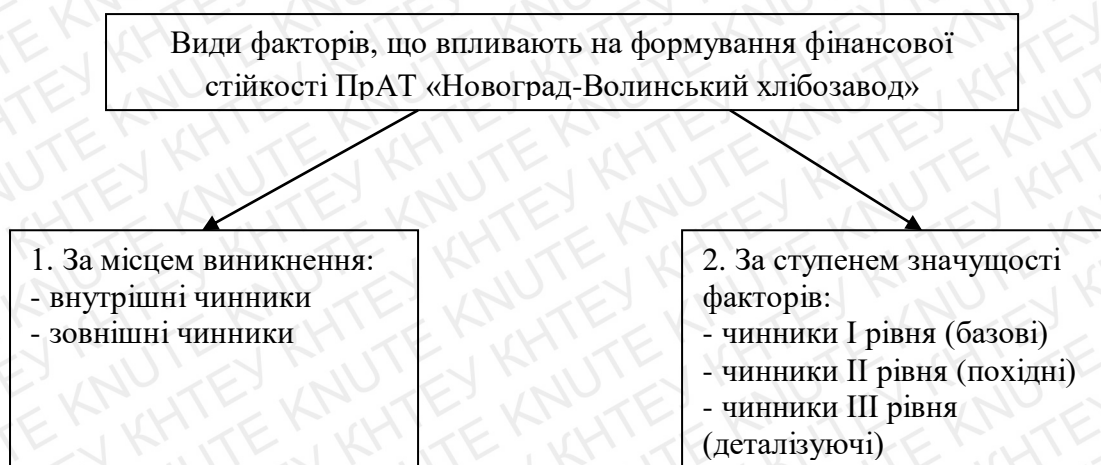

Рис. 2.2 Фактори, що впливають на фінансову стійкість ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод»

До найбільш суттєвих зовнішніх факторів, які формують фінансову стійкість ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод», належать:

- становище підприємства на ринку товарів та послуг;
- економічні умови господарювання;
- платоспроможний попит споживачів;
- економічна та фінансово-кредитна політика законодавчої та виконавчої влади;
- соціальна та екологічна ситуація в суспільстві тощо.

Специфіка зовнішніх факторів полягає в тому, що підприємство не має можливості їх корегувати. Саме тому основний акцент в управлінні фінансовою стійкістю підприємства має бути спрямований на внутрішні фактори, тобто ті фактори, які повною мірою залежать від самого підприємства.

Найважливішими зовнішніми факторами впливу, які не дозволяють ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» посилювати свої позиції на внутрішньому та зовнішньому економічних ринках і погіршують рівень показників фінансового стану підприємства, являється високий рівень інфляції, низький доступ до дешевих кредитних ресурсів, імпортозалежність країни, надвисокий рівень

корупції, злочинності та тіньового сектору економіки, значні обсяги дебіторської та кредиторської заборгованості між підприємствами, а також недосконалість законодавчої бази, нерозвиненість фондового ринку, бюрократичність в управлінні, низький рівень інноваційної активності підприємств.

На діяльність ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» негативно впливають не лише фактори зовнішнього середовища, а й відсутність відповідного рівня фінансової стійкості підприємства.

Факторний аналіз фінансової стійкості підприємства передбачає побудову такого ланцюга показників, на підставі якого можна судити про фінансово-господарський стан підприємства. Ці показники обираються так, щоб їх кількість була невеликою, вони були зрозумілі, а джерела інформації для їх розрахунку були доступними. В той же час, не ставиться на меті виокремити певний показник або точно визначити значення показника фінансової стійкості, так як для цього існують традиційні способи розрахунку, якими можна скористатись.

Коефіцієнт автономії визначається за формулою:

$$\text{Кавт.} = \frac{BK}{K}, \quad (2.10)$$

де BK – це власний капітал підприємства;

K – це загальна сума капіталу підприємства

На ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» коефіцієнт автономії складає:

$$\text{Кавт.}_{2017} = \frac{15215}{22004} = 0,69$$

$$\text{Кавт.}_{2018} = \frac{18290,8}{25208,9} = 0,72$$

$$\text{Кавт.}_{2019} = \frac{21881}{29781,9} = 0,73$$

Факторна модель фінансової стійкості має наступний вигляд:

$$\text{Кавт.} = \frac{3K + ДвК + ДіК + РК + НП - ПП - ВК}{K}, \quad (2.11)$$

де ЗК – зареєстрований капітал;

ДвК – додатково вкладений капітал;

ДіК – інший додатковий капітал;

РК – резервний капітал;

НП – нерозподілений прибуток;

НК – неоплачений капітал;

ВК – вилучений капітал.

Факторний аналіз будемо проводити за допомогою вихідних даних (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Вихідні дані для проведення факторного аналізу коефіцієнта автономії

ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» за 2017-2019 рр.

Показник	Значення, тис. грн.			Відхилення (+,-)	
	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2018 р. від 2017 р.	2019 р. від 2017 р.
Зареєстрований капітал (ЗК)	775	775	775	0	0
Додатково вкладений капітал (ДвК)	0	0	0	0	0
Інший додатковий капітал (ДіК)	0	0	0	0	0
Резервний капітал (РК)	227	227	227	0	0
Нерозподілений прибуток (НП)	14213	17288,8	20879	+3075,8	+6666
Неоплачений капітал (НК)	0	0	0	0	0
Вилучений капітал (ВК)	0	0	0	0	0
Загальна вартість капіталу (К)	15215	18290,8	21881	+3075,8	+6666

Визначимо зміну коефіцієнта автономії під впливом зміни зареєстрованого капіталу:

$$\Delta K_{авт}^{ЗК} = \frac{(\Delta ЗК) + ДвК_{\delta} + ДіК_{\delta} + РК_{\delta} + НП_{\delta} - НК_{\delta} - ВК_{\delta}}{K_{\delta}} \quad (2.12)$$

$$\text{За 2018 рік: } \Delta K_{авт}^{ЗК} = \frac{0 + 0 + 0 + 227 + 14213 - 0 - 0}{15215} = 0,94$$

$$\text{За 2019 рік: } \Delta K_{авт}^{ЗК} = \frac{0+0+0+227+14213-0-0}{15215} = 0,94$$

Визначимо зміну коефіцієнта автономії під впливом зміни резервного капіталу:

$$\Delta K_{авт}^{PK} = \frac{3K_3 + ДвK_3 + ДіK_3 + PK_3 + (\Delta PK) + НП_о - НК_о - BK_о}{K_о} \quad (2.13)$$

$$\text{За 2018 рік: } \Delta K_{авт}^{PK} = \frac{775+0+0+0+3075,8+14213-0-0}{15215} = 1,18$$

$$\text{За 2019 рік: } \Delta K_{авт}^{НП} = \frac{775+0+0+0+3075,8+14213-0-0}{15215} = 1,18$$

Визначимо зміну коефіцієнта автономії під впливом зміни нерозподіленого прибутку:

$$\Delta K_{авт}^{НП} = \frac{3K_3 + ДвK_3 + ДіK_3 + PK_3 + (\Delta НП) - НК_о - BK_о}{K_о} \quad (2.14)$$

$$\text{За 2018 рік: } \Delta K_{авт}^{НП} = \frac{775+0+0+227+3075,8-0-0}{15215} = 0,26$$

$$\text{За 2019 рік: } \Delta K_{авт}^{НП} = \frac{775+0+0+227+6666-0-0}{15215} = 0,50$$

Визначимо зміну коефіцієнта автономії під впливом зміни вилученого капіталу:

$$\Delta K_{авт}^{BK} = \frac{3K_3 + ДвK_3 + ДіK_3 + PK_3 + НП_3 - НК_3 - \Delta BK}{K_о} \quad (2.15)$$

$$\text{За 2018 рік: } \Delta K_{авт}^{BK} = \frac{775+0+0+227+17288,8-0-0}{15215} = 1,20$$

$$\text{За 2019 рік: } \Delta K_{авт}^{BK} = \frac{775+0+0+227+20879-0-0}{15215} = 1,43$$

Визначимо зміну коефіцієнта автономії під впливом зміни загальної вартості капіталу:

$$\Delta K_{авт}^K = \frac{3K_3 + ДвK_3 + ДіK_3 + PK_3 + НП_3 - НК_3 - BK_3}{\Delta K} \quad (2.16)$$

$$\text{За 2018 рік: } \Delta K_{авт}^K = \frac{775 + 0 + 0 + 227 + 17288,8 - 0 - 0}{3075,8} = 5,94$$

$$\text{За 2019 рік: } \Delta K_{авт}^K = \frac{775 + 0 + 0 + 227 + 20879 - 0 - 0}{6666} = 3,28$$

Для визначення впливу факторів на коефіцієнт автономії проводимо такі розрахунки:

1. Визначаємо загальну зміну коефіцієнта автономії:

$$\Delta K_{авт} = K_{автз} - K_{автб} \quad (2.17)$$

$$\text{За 2018 рік: } \Delta K_{авт} = 0,72 - 0,69 = 0,03$$

$$\text{За 2019 рік: } \Delta K_{авт} = 0,73 - 0,72 = 0,01$$

2. Визначимо зміну коефіцієнта автономії за рахунок зміни його складових:

$$\Delta K_{автЗК} = K_{автЗКз} - K_{автб} \quad (2.18)$$

$$\text{За 2018 рік: } \Delta K_{автЗК} = 0,94 - 0,69 = 0,25$$

$$\text{За 2019 рік: } \Delta K_{автЗК} = 0,94 - 0,69 = 0,25$$

$$\Delta K_{автНП} = K_{автНПз} - K_{автПКз} \quad (2.19)$$

$$\text{За 2018 рік: } \Delta K_{автНП} = 0,26 - 1,18 = -0,92$$

$$\text{За 2019 рік: } \Delta K_{автНП} = 0,50 - 1,18 = -0,68$$

$$\Delta K_{автК} = K_{автКз} - K_{автБКз} \quad (2.20)$$

За 2018 рік: $\Delta K_{\text{автК}} = 5,94 - 1,2 = 4,74$

За 2019 рік: $\Delta K_{\text{автК}} = 3,28 - 1,43 = 1,85$

$$\Delta K_{\text{автК}} = K_{\text{автЗв}} - K_{\text{автКЗв}} \quad (2.21)$$

За 2018 рік: $\Delta K_{\text{автК}} = 0,72 - 5,94 = -5,22$

За 2019 рік: $\Delta K_{\text{автК}} = 0,73 - 3,28 = -2,55$

Після проведених розрахунків проводиться аналіз зміни коефіцієнта автономії в цілому, в тому числі за рахунок окремих факторів:

$$\Delta K_{\text{авт.}} = \Delta K_{\text{авт.ЗК}} + \Delta K_{\text{авт.НП}} + \Delta K_{\text{авт.К}} + \Delta K_{\text{авт.К}} \quad (2.22)$$

За 2018 рік: $\Delta K_{\text{авт.}} = 0,25 + (-0,92) + 4,74 + (-5,22) = 0,03$

За 2019 рік: $\Delta K_{\text{авт.}} = 0,25 + (-0,68) + 1,85 + (-2,55) = 0,01$

Після проведених розрахунків факторного аналізу коефіцієнта автономії було визначено, що загальна величина коефіцієнта автономії в 2018 році збільшилась на 0,03. Негативно на зміну даного показника вплинули: зміна коефіцієнта автономії за рахунок зростання загальної суми капіталу на 3075,8 тис. грн., зростання суми нерозподіленого прибутку на 3075,8 тис. грн. а також незмінна вартість резервного капіталу. Саме дані зміни спричинили негативний вплив на рівень коефіцієнта оборотності активів в 2018 році.

Величина коефіцієнта автономії в 2019 році також збільшилась на 0,01. Негативно на зміну даного показника вплинули: зміна коефіцієнта автономії за рахунок зростання загальної суми капіталу на 6666 тис. грн., зростання суми нерозподіленого прибутку на 6666 тис. грн., а також незмінна вартість резервного капіталу. Ці зміни спричинили негативний вплив на рівень коефіцієнта оборотності активів в 2019 році.

Загалом можна зробити висновок, що на оборотність оборотних активів не впливають 3 фактора: інший додатковий капітал, неоплачений капітал та

вилучений капітал, оскільки данні статті не відображаються в розділі власного капіталу ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод». Для збільшення коефіцієнта автономії підприємству слід нарощувати обсяги власного капіталу.

РОЗДІЛ 3

ОБҐРУНТУВАННЯ КРИТЕРІЇВ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПРАТ «НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКИЙ ХЛІБОЗАВОД» НА ПЛАНОВИЙ ПЕРІОД

Першочерговим етапом покращання фінансово-господарського стану ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» є пошук оптимального співвідношення власного і позикового капіталу, яке б забезпечило мінімальний фінансовий ризик за максимальної рентабельності власного капіталу.

Оптимізація ліквідності на підприємства реалізується за допомогою оперативного механізму фінансової стабілізації – системи заходів, спрямованих, з одного боку, на зменшення фінансових зобов'язань, а з іншого, на збільшення грошових активів, що забезпечують ці зобов'язання.

Наступним напрямком покращання фінансового стану ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» має бути виробництво та розробка нових видів продукції.

Заходи, спрямовані на покращання фінансового стану ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод», містять в собі:

- вивчення попиту на продукцію, що випускається, з метою розширення ринку;
- аналіз складових собівартості продукції і визначення шляхів її зниження;
- виявлення наднормативних запасів матеріальних цінностей для залучення їх в господарський оборот або реалізації;
- вивчення руху дебіторської заборгованості з метою її зменшення;
- аналіз складових короткострокової дебіторської заборгованості і можливості її зменшення;
- контроль за фінансовим станом підприємства і дотриманням виробленої фінансової стратегії.

ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» для покращення фінансової стійкості можна запропонувати здійснити технічне переоснащення та розширити номенклатуру виробленої продукції.

Погашення зобов'язань ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» може здійснювати такими шляхами:

- сплата кредиторам грошових коштів;
- переведення зобов'язань у корпоративні права, що належать кредитору;
- відвантаження готової продукції в рахунок отриманого авансу або в порядку заліку заборгованості.

Фактично ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» має змогу реалізувати наведені заходи та шляхи за рахунок збільшення обсягу випуску продукції, зростання ціни та зниження собівартості, нарощення виробничих потужностей.

На ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» не формується плановий баланс і не аналізується його структура, не прогнозується динаміка зміни фінансової стійкості та платоспроможності. Відсутність такого аналізу на етапі довгострокового планування істотно знижує його ефективність як інструменту управління підприємством.

Досліджуване підприємство ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» займається виготовленням хлібобулочних виробів. У зв'язку з цим планування обсягів його діяльності має здійснюватись з урахуванням прогнозів розвитку ринку хлібобулочних виробів. В плановому 2019 році керівництвом досліджуваного підприємства передбачається збереження ринкових позицій цього суб'єкта господарювання, що потребує пропорційності змін обсягів його діяльності відповідно до розвитку продуктового ринку.

В той же час, обґрунтовані прогнози розвитку ринку хлібобулочних виробів в 2019 році на момент проведення дослідження відсутні в зв'язку з достатньо складною ситуацією в країні.

З метою збереження своїх позицій на ринку динаміка обсягів діяльності ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» має відповідати відповідним змінам на ринку, в протилежному випадку його позиції будуть втрачені.

Уряд України прогнозує зростання валового внутрішнього продукту.

З урахуванням вище представлених прогнозних характеристик розвитку економіки, досліджуване підприємство, яке перебуває у прямому взаємозв'язку з

основними суб'єктами господарювання, має забезпечити зростання обсягів реалізації готової продукції у плановому періоді на рівні 9,5%, що забезпечить збереження його ринкових позицій в плановому році. З урахуванням цих двох факторів річний плановий темп росту чистого доходу (виручки) від реалізації продукції приймається на рівні 109,5%.

Отже, прогноз чистого доходу (виручки) від реалізації ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» за допомогою використання економіко-статистичного методу, складає:

$$ЧВР_{\text{прог.}} = 91417,4 * 1,095 = 100102 \text{ тис. грн.}$$

Прогноз розміру собівартості реалізації продукції (екстраполяція середнього рівня собівартості продукції на прогнозний період) визначаємо наступним чином:

$$\frac{P_{\text{СОБІВ.ПРОД.}}}{P_{\text{СОБІВ.ПРОД.}}} = \frac{\sum \text{Собів.прод.}}{\sum \text{Виручка}} = \frac{56125,6}{91417,4} = 0,61$$

Маючи інформацію про рівень собівартості продукції розрахуємо собівартість продукції в прогнозному періоді:

$$\text{Собів-ть}_{2019} = 100102 * 0,61 = 61062 \text{ тис. грн.}$$

Прогноз інших операційних доходів (ІОД) здійснюється за допомогою використання економіко-статистичного методу (екстраполяція середнього темпу росту):

$$\frac{Gr_{\text{ІОД}}}{Gr_{\text{ІОД}}} = \frac{\sum \text{ІОД}}{\sum \text{Виручка}} = \frac{1249,8}{91417,4} = 0,01$$

Маючи інформацію про рівень інших операційних доходів розрахуємо їх розмір в прогнозному періоді:

$$\text{ІОД}_{2019} = 100102 * 0,01 = 1001 \text{ тис. грн.}$$

На ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» в Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід) адміністративні витрати на витрати на збут не відображаються. Тому проведемо розрахунок інших операційних витрат, які відображаються у звіті підприємства.

$$\overline{P}_{IOB} = \frac{\sum(IOB)}{\sum BP} = \frac{30167,6}{91417,4} = 0,32$$

Розрахуємо розмір інших операційних витрат (IOB) в прогнозному періоді:

$$IOB_{2019} = 100102 * 0,32 = 32033 \text{ тис. грн.}$$

Прогноз фінансового результату до оподаткування здійснюється за допомогою методу прямого розрахунку:

$$\Phi P_{\text{доОПОДАТ}} = \text{ЧВР} - \text{Собів.Прод.} - IOB + IOД$$

$$\Phi P_{\text{доОПОДАТ}} = 100102 - 61062 - 32033 + 1001 = 8008 \text{ тис. грн.}$$

Прогноз чистого фінансового результату (прибутку) у кожному прогнозному періоді здійснюється шляхом визначення фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування та зменшення його результату на суму податку на прибуток (ставка податку на прибуток складає 18% до об'єкта оподаткування.)

Сума податку на прибуток (Пп) в прогнозному періоді складає:

$$Пп = 8008 * 0,18 = 1441 \text{ тис. грн.}$$

Чистий прибуток в прогнозному періоді дорівнює:

$$\text{ЧП} = \Phi P_{\text{доОПОДАТ}} - Пп = 8008 - 1441 = 6567 \text{ тис. грн.}$$

Прогноз фінансових результатів ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» наведений в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Прогноз фінансових результатів ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод»

тис. грн.

Показник	Звітний період, тис. грн.	Плановий період, тис. грн.	Відхилення (+,-)
	2019	2020	
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	91417,4	100102	+8684,6
Собівартість реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	56125,6	61062	+4936,4
Інший операційний дохід	1249,8	1001	-248,8
Інші операційні витрати	30167,6	32033	+1865,4
Фінансовий результат до оподаткування	6363,8	8008	+1644,2
Чистий фінансовий результат (прибуток)	5171	6567	+1396

Таким чином, в прогнозованому році спостерігається зростання чистого прибутку підприємства на 1396 тис. грн. На це вплинуло зростання розміру чистого доходу від реалізації продукції (на 8684,6 тис. грн.), зростання її собівартості (на 4936,4 тис. грн.), зниження іншого операційного доходу (на 248,8 тис. грн.), а також збільшення інших операційних витрат (на 1865,4 тис. грн.). Зростання прибутку підприємства у майбутньому періоді є позитивним для нього.

Для збільшення обсягів доходу (виручки від реалізації) ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» необхідно вживати такі заходи, як:

- стимулювання попиту на продукцію підприємства;
- інформування потенційних покупців продукції;
- післяпродажне обслуговування, надання вичерпної технічної інформації, до і після продажні консультації щодо технічних характеристик продукції та її експлуатації;
- розширення збутової мережі;
- вихід на нові ринки;
- комплексні маркетингові дослідження потенційних ринків збуту;
- випуск нових конкурентоспроможних видів продукції тощо.

Технічний прогрес вимагає постійного оновлення асортименту продукції, що збільшує обсяги продажу, але одночасно вимагає додаткових витрат на закупівлю устаткування, ноу-хау; фінансування подібних витрат.

Однією з найголовніших завдань ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» є модернізація виробництва. Залучення кредитних коштів повинно бути направлено на придбання нового високопродуктивного обладнання, яке дозволить збільшити виробничі потужності, удосконалити технологічні процеси та істотно підвищити ефективність виробництва.

На підприємстві має бути організований повсякденний оперативний контроль за платежами та надходженням матеріальних цінностей, виконанням фінансових зобов'язань перед бюджетом, позабюджетними фондами, банками. Необхідно періодично перевіряти дебіторську заборгованість за даними бухгалтерського обліку та звітності, інвентаризації.

Дебіторська заборгованість, утворена в межах узгодженого сторонами строку оплати, є нормальним явищем у фінансово-господарській діяльності. Дебіторська заборгованість, яка перевищує погоджені строки платежів, знижує платоспроможність підприємств. Саме тому необхідно ретельно аналізувати стан заборгованості кожного суб'єкта господарювання за такими статтями: розрахунки з покупцями, з підзвітними особами, з іншими дебіторами; векселі одержані; аванси видані; бюджетні платежі, платежі із соціального страхування, з оплати праці. При цьому слід ураховувати реальні умови, а тому доцільно розглянути:

- який відсоток неповернення дебіторської заборгованості припадає на одного або кількох головних боржників;
- імовірність погашення дебіторської заборгованості, строки її виникнення, а також питому вагу простроченої заборгованості;
- питому вагу векселів у загальному обсязі дебіторської заборгованості.

Кредиторська заборгованість у складі залучених коштів займає суттєве місце. Якщо кредиторська заборгованість підприємства виникає в процесі господарських зв'язків з іншими господарськими суб'єктами в межах нормального документообігу та встановлених форм розрахунків, то вона не суперечить чинному законодавству і не може справити негативний вплив на фінансовий стан інших суб'єктів господарювання.

Важливе місце в оперативній фінансовій роботі підприємства займає своєчасне погашення кредиторської, а також своєчасне стягнення дебіторської заборгованості.

Отже, постійний оперативний контроль є надзвичайно важливим засобом виконання поточного фінансового плану – плану доходів і витрат підприємства.

Основними шляхами оптимізації та вдосконалення фінансового планування на досліджуваному підприємстві повинні бути такі:

1. Використання при фінансовому плануванні достатньої інформаційної бази, яка б відповідала вимогам менеджера як за кількістю так і за якістю. Слід використовувати такі джерела інформації:

- постанови директивних органів із питань розвитку галузі;

- державні закони;
- вихідні дані, які розраховуються відповідними службами підприємства при розробці проекту плану (прибуток, економічні нормативи);
- результати попередньої роботи зі споживачами із встановлення довгострокових господарських зв'язків та укладення договорів поставок та надання послуг;
- інформація про використання трудових та матеріально-технічних ресурсів (із досвіду закордонних компаній);
- матеріали аналізу виробничо-фінансової діяльності з метою виявлення внутрішніх резервів виробництва та збільшення прибутку підприємства.

2. Витрати на планування повинні раціонально співвідноситися з отриманими результатами. Враховуючи те, що планування це – досить складний процес, який потребує додаткових витрат часу, фінансів тощо, виконання цього принципу є дуже важливим. Воно може здійснюватися шляхом розробки раціональних форм бюджетів, виключенням дублюючої та не релевантної інформації, а головне – ефективною організацією всього процесу фінансового планування.

3. Розроблена система планів повинна допускати можливість коригування при зміні зовнішніх умов стану підприємства. Необхідність реалізації цього принципу зумовлена постійними змінами зовнішнього середовища та потребою своєчасної адаптацією планів до них. Для забезпечення найповнішої реалізації принципу гнучкості доцільно використовувати систему змінного планування. Її зміст полягає у коригуванні із закінченням встановленого планового періоду планів на наступні періоди. Так, якщо плани розробляються на рік з поділом на квартали та місяці, то із закінченням кожного місяця і кварталу плани на наступні періоди переглядаються з урахуванням змін зовнішнього середовища. Окрім цього гнучкість планування досягається створенням резервів, організацією процесу планування, за якої менеджери можуть обґрунтовано зміцнювати затверджені документи.

4. Досягнення максимально високої точності економічних параметрів, за

оптимальних витрат на процес планування.

5. Планування повинно охоплювати всі галузі діяльності підприємства, а також всі етапи, дії та операції як господарських процесів, так і процесів управління. Якщо при плануванні щось випаде з уваги менеджера, то неминуче виникнення у цій ланці неузгодженості, і як наслідок цього зривів або порушення фінансово-господарської діяльності підприємства [54, с. 18].

Отже, напрями удосконалення фінансового планування, запровадження фінансової оцінки забезпечать зростання позитивних фінансових результатів підприємства ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод».

Таким чином, можна зробити висновок про те, що з метою підвищення рівня фінансової стійкості ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» необхідно забезпечити зростання частки чистої виручки, що припадає на одиницю власного капіталу, обсягів власного капіталу та власних обігових коштів, зменшення показників фінансової незалежності та концентрації позичкового капіталу. Також слід забезпечити максимально можливе збільшення частки власних джерел фінансування та зменшення зобов'язань ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод». Впровадження наведених пропозицій сприятиме покращенню фінансового стану аналізованого підприємства.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Дослідивши в роботі теоретичні та практичні аспекти управління фінансової стійкості підприємства, можна зробити наступні висновки.

Фінансова стійкість підприємства – здатність суб'єкта господарювання функціонувати та розвиватися, зберігати рівновагу своїх активів та пасивів в мінливому внутрішньому середовищі, яка гарантує його постійну платоспроможність та інвестиційну привабливість в межах допустимого рівня ризику.

Фінансова стійкість підприємства є основним показником ефективності його функціонування та розвитку та цілком залежить від результатів його господарської діяльності.

Провівши в роботі аналіз фінансової стійкості ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» за 2017-2019 роки, було зроблено висновок про те, що підприємство працювало ефективно. Його прибуток з кожним роком збільшувався, що є позитивною тенденцією у розвитку підприємства. Фінансовий стан ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» протягом 2017-2019 років був нормальним. Підприємство спроможне погашати заборгованість власними коштами та є платоспроможним.

Визначивши в роботі тип фінансової стійкості ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» протягом 2017-2019 років, було з'ясовано, що підприємство мало нормальну фінансову стійкість, при якій підприємство використовує для покриття запасів, крім власних обігових коштів, також й довгострокові та залучені кошти. Нормальна фінансова стійкість є найбільш бажаною для підприємства. Проте на кінець 2018 року підприємство мало кризовий фінансовий стан, що характеризується порушенням його платоспроможності. На кінець 2019 року підприємство мало нестійкий фінансовий стан, при якому для забезпечення запасів крім власних обігових коштів та довгострокових кредитів і позик залучаються короткострокові кредити

та позики. При даному фінансовому стані платоспроможність підприємства порушена, але є можливість її відновити.

Процес забезпечення фінансової стійкості має бути націлений на мінімізацію негативного впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на діяльність підприємства; створення передумов ефективної реалізації запланованих дій.

Рівень комплексного впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на фінансову стійкість підприємства залежить від стадій життєвого циклу підприємства, обраної стратегії діяльності та управління, галузі господарювання підприємства, а також від загального рівня економічного розвитку країни, обраної внутрішньої та зовнішньої політики та інших соціально-політичних та економічних факторів.

Внутрішні та зовнішні фактори, що впливають на фінансову стійкість підприємства, взаємопов'язані, але їх вплив на фінансову стійкість підприємства може бути різноспрямованим, тобто одні – позитивно, інші – негативно. Тому позитивний вплив певного фактора може бути зниженим або повністю ліквідований негативним впливом іншого, більш вагомого фактора.

На зміну коефіцієнта автономії ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» негативно вплинули зміна коефіцієнта автономії за рахунок зростання загальної суми капіталу, зростання суми нерозподіленого прибутку, а також незмінна вартість резервного капіталу. Для збільшення коефіцієнта автономії підприємству слід нарощувати обсяги власного капіталу.

Для досягнення необхідного рівня фінансової стійкості підприємства потрібно здійснювати ефективне управління нею.

Обов'язковою умовою покращення фінансового стану підприємства у ринкових умовах господарювання в умовах кризи є постійний аналіз та своєчасна діагностика змін, які відбуваються у зовнішньому та внутрішньому середовищі підприємства, а також своєчасне та максимально ефективне реагування на такі зміни з метою забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.

Для ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» має бути створена така система управління фінансами, яка б за допомогою економічних важелів

забезпечила ефективне їх використання на основі своєчасного виявлення і мобілізації існуючих резервів. В її основі – постійний моніторинг фінансових потоків, оцінка і розроблення заходів, спрямованих на прискорення, уповільнення чи скорочення руху наявних ресурсів. У цьому зв'язку, можна виділити такі найбільш важливі аспекти, удосконалення яких буде першим кроком на шляху поліпшення показників фінансової діяльності підприємства, її оздоровлення в цілому: розроблення системи фінансового прогнозування з метою оптимізації грошових потоків підприємства; упорядкування проектів фінансового бюджету з метою вирішення питань реалізації плану виробництва та забезпеченості його фінансовими ресурсами; оптимізація системи управління окремими елементами оборотних коштів (матеріальними запасами підприємства) і, як наслідок, скорочення термінів їх заморожування, а також зменшення кредиторської заборгованості шляхом дотримання строків розрахунків із постачальниками; вирішення питання доцільності використання підприємством позикових коштів.

Основою ефективного фінансового планування ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» є оптимізація руху грошових потоків на основі прогнозування надходження і витрат грошових коштів, що є на розрахунковому рахунку. В процесі реалізації такого підходу здійснюється визначення часових інтервалів, коли спостерігається брак коштів для покриття поточних витрат підприємства, пов'язаних з його операційною діяльністю, що дозволить керівництву підприємства заздалегідь вживати адекватні заходи, спрямовані на зниження рівня дефіциту коштів доступними методами.

В сучасних умовах фінансове планування має забезпечувати управління бізнесом підприємства на основі нової технології його розроблення і постійного її удосконалення щодо організаційних і методичних підходів.

Важливим фактором розвитку ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» є зниження собівартості готової продукції. Впровадження нової техніки, комплексна механізація та автоматизація виробничих процесів, удосконалення технології, впровадження прогресивних матеріалів дозволяють значно знизити собівартість продукції підприємства.

В якості факторів зниження собівартості ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод», які були запропоновані в роботі, є такі, як підвищення технічного рівня виробництва, удосконалення організації виробництва та праці в результаті зміни в організації виробництва, формах і методах праці при розвитку спеціалізації виробництва, поліпшення використання основних фондів, поліпшення матеріально-технічного постачання, скорочення транспортних витрат, зміна обсягу та структури продукції.

Для зниження собівартості продукції ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» в роботі було запропоновано провести комплекс заходів щодо введення енергозберігаючих технологій, наприклад, модернізувати системи опалення, централізоване опалення замінити локальним, що дозволить скоротити витрати при транспортуванні енергоресурсів, а також ефективніше контролювати їх витрачання. Всі ці заходи дозволять знизити витрати на енергетику в структурі собівартості.

ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» також необхідно зменшувати собівартість виробництва за рахунок скорочення інвестиційних кошторисів та прямих витрат.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. / За заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 384 с.
2. Баканов М.И., Шеремет А.Д. Теория экономического анализа. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 416 с.
3. Бакеренко Н.П. Концептуальні підходи до визначення фінансової стійкості підприємства Г.К. Яловий, Н.П. Бакеренко // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – вип. 18.5 – С. 115-124.
4. Башнянин Г.І. Фінансова стійкість суб'єктів господарювання та шляхи її покращення / Г.І. Башнянин, Г.І. Лінтур // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2016. – № 2. – С. 98-101.
5. Бедринець М.Д., Довгань Л.П. Фінанси підприємств / М.Д. Бедринець, Л.П. Довгань. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 292 с.
6. Білик М.Д. Фінансовий аналіз: навч. посібник / М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Притуляк, Н.Ю. Невмержицька. – К.: КНЕУ, 2015. – 592 с.
7. Болтянська Л.О. Економіка підприємства: навч. посіб. / Л.О. Болтянська, Л.О. Андреева, О.І. Лисак. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 668 с.
8. Верзун А.О. Теоретичні підходи до формування та забезпечення фінансової стійкості підприємств [Електронний ресурс] / А.О. Верзун // Агросвіт. – 2013. – № 15. – Режим доступу: http://www.agrosvit.info/pdf/15_2013/12.pdf.
9. Гапак Н.М. Особливості визначення фінансової стійкості підприємства / Н.М. Гапак, С.А. Капштан // Науковий вісник Ужгородського університету. – Серія «Економіка». – 2016. – № 1 (42). – С. 191-196.
10. Гарасюк О.А., Богачевська К. В. Удосконалення поняття управління фінансовою стійкістю / О.А. Гарасюк, К.В. Богачевська // Економіка і регіон. – 2012. – № 3(34). – С. 228-232.

11. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 392 с.
12. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 01.12.2020).
13. Донцова Л.В. Анализ финансовой отчетности / Л.В. Донцова, Н.А. Никифорова. – М.: Дело и сервис, 2004. – 336 с.
14. Єгорова О.В., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник Ю.М. Економічний аналіз: навч. посіб. – Полтава: РВВД ПДАА, 2018. – 290 с.
15. Єлецьких С.Я. Удосконалення процесу управління фінансово стійким розвитком промислового підприємства / С.Я. Єлецьких // Економіка промисловості. – 2012. – № 3-4(59-60). – С. 74-80.
16. Економічний аналіз: навч. посіб. / Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко та ін. / за ред. Н.А. Волкової. – Одеса: ОНЕУ, 2015. – 310 с.
17. Жук О.С. Шляхи підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства / О.С. Жук, Н.О. Пустовіт // Актуальні проблеми економіки та управління в епоху глобальних викликів і загроз: Зб. мат.-лів всеукр. наук.-практ. конф., Дніпро, 26-27 квіт. 2018 р. – В 2-х томах. – Т. 1. / Нац. метал. академія України. – 2018. – 390 с.
18. Кальченко О. Теоретичні аспекти формування механізму управління фінансовою стійкістю підприємства / О. Кальченко // Проблеми і перспективи економіки і управління. – 2016. – № 2(6). – С. 320-326.
19. Косарева І.П. Механізм управління фінансовою стійкістю підприємства / І.П. Косарева, А.С. Бут // Молодий вчений. – 2017. – № 4 (44). – С. 678-682.
20. Косарева І.П. Удосконалення системи управління фінансовою стійкістю підприємств / І.П. Косарева, Є.М. Удовика // Глобальні та національні проблеми економіки (електронне наукове видання). – 2018. – № 23. – С. 246-251.
21. Кручак С.І. Оцінка фінансового стану підприємства / С.І. Кручак // Фінанси України. – 2013. – № 8. – С. 40-47.
22. Ларка М.І. Аналіз фінансового стану підприємства як засіб підвищення

- ефективності його діяльності / М.І. Ларка, Г.О. Лісовська // Вісник Національного технічного університету "ХП". Сер.: Технічний прогрес та ефективність виробництва. – 2013. – № 22. – С. 168-174.
- 23.Ліснічук О.А. Методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості підприємства / О.А. Ліснічук // Мукачівський Державний університет. – 2018. – № 18. – С. 454-462.
- 24.Лищенко М.О. Аналіз фінансової стійкості підприємства як елементу забезпечення фінансової стабільності роботи підприємства / М.О. Лищенко // Вісник Черкаського університету. – 2018. – № 2. – С. 49-57.
- 25.Любенко Н.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. / Н.М. Любенко – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 264 с.
- 26.Масленніков Є.І. Елементи системи управління фінансовою стійкістю промислового підприємства / Є.І. Масленніков // Економіка. Фінанси. Право. – 2014. – № 12/1. – С. 25-28.
- 27.Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств від 28.07.2006 р. № v0006626-06. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0006626-06> (дата звернення: 01.12.2020).
- 28.Мулик Т.О. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. / Т.О. Мулик. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 288 с.
- 29.Непочатенко О.О. Фінанси підприємств: підручник / О.О. Непочатенко, Н.Ю. Мельничук. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 504 с.
- 30.Орлова В.К. Фінансовий аналіз: навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2013. – 510 с.
- 31.Попова В.Д. Проблеми аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства / В.Д. Попова // Інноваційна економіка. – 2016. – № 3-4. – С. 211-215.
- 32.Податковий Кодекс України від 23.12.2010 р. № 2856-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 01.12.2020).
- 33.Портна О.В. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. / О.В. Портна, Н.М. Єршова. – К.: Патерик, 2015. – 312 с.
- 34.Приймак І.І. Стратегічний аналіз фінансової стійкості підприємства / І.І.

- Приймак // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. – 2012. – № 3(19). – С. 55-68.
- 35.Притуляк Н.М. Ознаки фінансової стійкості – теоретична основа моделювання факторних систем / Н.М. Притуляк // Економіка. Фінанси. Право. – 2013. – № 1. – С. 26-31.
- 36.Проволоцька О.М. Сучасні тенденції фінансової стійкості вітчизняних промислових підприємств / О.М. Проволоцька // Вісник ЖДТУ. – 2018. – № 1(83). – С. 129-133.
- 37.Пшик Б.І. Фінансова стабільність: сутність та особливості прояву / Б.І. Пшик // Вісник СевНТУ. Серія «Економіка і фінанси». – 2015. – № 138. – С. 91-96.
- 38.Решитнякова А.В. Управління фінансовою стійкістю підприємства / А.В. Решитнякова, О.Д. Щербань // ББК 65.261 (4 укр). – 2016. – С. 139.
- 39.Русіна Ю.О. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства та фактори, що на неї впливають / Ю.О. Русіна, Ю.В. Полозук // International scientific journal. – 2015. – № 2. – С. 91-94.
- 40.Салькова І.Ю. Теоретичні основи та можливості розвитку м'ясопродуктового підкомплексу України / І.Ю. Салькова, Л.Л. Фуштей // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2018. – № 22. – С. 226-230.
- 41.Салькова І.Ю. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства / І.Ю. Салькова, В.О. Санцевич // Економіка та суспільство. – 2018. – № 16. – С. 790-794.
- 42.Синькевич Н.І. Економічний аналіз: Курс лекцій. – Тернопіль: ТНТУ і мені Івана Пулюя, 2018. – 97 с.
- 43.Сізова А.В. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства та напрями її забезпечення / А.В. Сізова // Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ, Серія: Економічні науки. – 2012. – № 2. – С. 145-156.
- 44.Скляр Г.П. Механізм забезпечення фінансової стійкості підприємств споживчої кооперації та його вдосконалення в умовах перехідної економіки / Скляр Г.П., Педик О.О. // Науковий вісник Полтавського

- університету економіки і торгівлі. – 2010. – № 3 (42). – С. 83-88.
45. Стригуль Л.С. Економіко-методичне забезпечення оцінки достатності фінансових ресурсів підприємства в сучасних умовах господарювання / Л.С. Стригуль // Електронне наукове фахове видання. Серія «Глобальні та національні проблеми економіки» / Миколаївський національний університет ім. О. Сухомлинського. – Миколаїв. – 2016. – Вип. 10. – С. 516-520.
46. Стрішенець О. Аналітичний огляд фінансової стійкості підприємства / О. Стрішенець // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – 2018. – № 3 (РОЗДІЛ III. Економіка та управління підприємствами). – С. 58-65.
47. Суліма Н.М. Економіка і фінанси підприємства: підручник / Н.М. Суліма, Л.М. Степасюк, О.В. Величко; Національний університет біоресурсів і природокористування України. – К.: ЦП Компрінт, 2015. – 466 с.
48. Тринька Л.Я. Економічний аналіз: навч.-метод. посіб. / Л.Я. Тринька, О.В. Липчанська. – К.: Алерта, 2013. – 567 с.
49. Ткаченко А.М. Інформаційне забезпечення аналізу господарської діяльності підприємства / А.М. Ткаченко, П.А. Гончарук // Науковий вісник Буковинського державного фінансово-економічного університету. Економічні науки. – 2014. – № 26. – С. 383-389.
50. Фінансове забезпечення розвитку підприємств / І.О. Бланк, Г.В. Ситник та ін. / За ред. проф. Бланка І.О. – К.: КНТЕУ, 2011.
51. Чепка В.В. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу / В.В. Чепка // Економіка і суспільство. – 2017. – № 12. – С. 649-655.
52. Шаховал А.С. Удосконалення управління фінансовою стійкістю підприємств [Електронний ресурс] / А.С. Шаховал // Матеріали XLVIII науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 13-15 березня 2019 р. – Електрон. текст. дані. – 2019. – Режим доступу: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2019/paper/view/7213>.
53. Шеремет О.А. Фінанси для фінансистів: підручник / О.А. Шеремет, І.В.

Демченко, К.В. Багацька та ін., за заг. ред. Т.А. Говорушко. – К.: Центр навч. л-ри, 2013. – 612 с.

54. Яцух О.О. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки / О.О. Яцух, Н.Ю. Захарова // Вчені записки ТНУ ім. В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. – 2018. – Том 29(68). – № 3. – С. 173-180.

ДОДАТКИ

Додаток А

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
			2018 01 01
Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Новоград-Волинський хлібозавод" (Було ПАТ "новоград-Волинський хлібозавод" до 04.04.2018 р.)	за ЄДРПОУ	00377785
Територія	Житомирська обл., м.Новоград-Волинський	за КОАТУУ	1811000000
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, торгів і тістечок нетривалого зберігання	за КВЕД	10.71
Середня кількість працівників	228		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	11700, Житомирська обл., м. Новоград-Волинський вул. Героїв Майдану, 10		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці): за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку) за міжнародними стандартами фінансової звітності			V

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2017 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	46	44	3
первісна вартість	1001	106	121	18
накопичена амортизація	1002	60	77	15
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0	0
Основні засоби:	1010	9991	13847	5783
первісна вартість	1011	19527	24328	10796
знос	1012	9536	10481	5013
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0

Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	18	18	18
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	10055	13909	5804
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	1765	2273	1120
Виробничі запаси	1101	1754	2249	1107
Незавершене виробництво	1102	0	0	0
Готова продукція	1103	11	23	13
Товари	1104	0	1	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1891	2990	1176
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	0	0	0
з бюджетом	1135	61	0	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	61	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1081	833	82
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	2486	1993	350
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	2486	1993	350
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	4	6	25

Усього за розділом II	1195	7288	8095	2753
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	17343	22004	8557

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	775	775	775
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0	253
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	227	227	227
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	11516	14213	5079
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	12518	15215	6334
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	1495	1279	400
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0

Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	1495	1279	400
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	1317	2781	863
за розрахунками з бюджетом	1620	429	782	366
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	204	0
за розрахунками зі страхування	1625	144	208	142
за розрахунками з оплати праці	1630	553	798	317
за одержаними авансами	1635	26	38	64
за розрахунками з учасниками	1640	181	133	39
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	490	673	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	190	97	32
Усього за розділом III	1695	3330	5510	1823
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	17343	22004	8557

Керівник
Головний бухгалтер

Портянко Сергій Федорович
Смажук Володимир Кузьмович

Підприємство

Приватне акціонерне товариство "Новоград-Волинський хлібозавод" (Було ПАТ "новоград-Волинський хлібозавод" до 04.04.2018 р.)

Дата(рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ

2018 | 01 | 01

00377785

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 12 місяців 2017 р.

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	67214	59560
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(43875)	(39882)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	23339	19678
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	617	462
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	(4128)	(3291)
Витрати на збут	2150	(13059)	(10982)
Інші операційні витрати	2180	(2056)	(2228)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	(0)	(0)
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	(0)	(0)

Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	4713	3639
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	172	187
Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(84)	(2)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(0)	(0)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	4801	3824
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-864	-708
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	3937	3116
збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	3937	3116

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Матеріальні затрати	2500	39028	36066
Витрати на оплату праці	2505	17732	14557
Відрахування на соціальні заходи	2510	3700	3145

Амортизація	2515	1229	1137
Інші операційні витрати	2520	1429	1478
Разом	2550	63118	56383

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3099832	3099832
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3099832	3099832
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	1.2701	1.0052
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	1.2701	1.0052
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0.4000	0.5197

Керівник

Головний бухгалтер

Портянко Сергій Федорович

Смажук Володимир Кузьмович

Додаток Б

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ

суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Новоград-Волинський хлібозавод"	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ			
			2019.01.01			
			00377785			
			Територія	Житомирська область, м.Новоград-Волинський	за КОАТУУ	1811000000
			Організаційно- правова форма господарування	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, торгів і тістечок нетривалого зберігання	за КВЕД	10.71			

Середня кількість працівників, осіб: 222

Одиниця виміру: тис.грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон: 11701, Житомирська обл., місто Новоград-Волинський, вул. Героїв Майдану, буд. 10,
0414135583

1.

Баланс
на 31.12.2018 р.

Форма №1-м

Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	452,5
Основні засоби	1010	13891	15697,2
первісна вартість	1011	24449	27579,7
знос	1012	(10558)	(11882,5)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	18	18
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	13909	16167,7

II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	2273	2654,6
у тому числі готова продукція	1103	23	37
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	2990	3318,7
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0	70,5
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	833	672,6
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	1993	2279,4
Витрати майбутніх періодів	1170	0	40,4
Інші оборотні активи	1190	6	5
Усього за розділом II	1195	8095	9041,2

III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	22004	25208,9

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	775	775
Додатковий капітал	1410	0	0
Резервний капітал	1415	227	227
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	14213	17288,8
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Усього за розділом I	1495	15215	18290,8
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	0	428,2
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	1279	0
товари, роботи, послуги	1615	2781	2941,6
розрахунками з бюджетом	1620	782	1137,6
у тому числі з податку на прибуток	1621	204	212,8
розрахунками зі страхування	1625	208	249,9
розрахунками з оплати праці	1630	798	1090,5
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	941	1070,3
Усього за розділом III	1695	6789	6918,1
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Баланс	1900	22004	25208,9

2.

Звіт про фінансові результати

за 2018 р.

Форма №2-м

Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	81334	67214
Інші операційні доходи	2120	736,9	617
Інші доходи	2240	171,9	172
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	82242,8	68003
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(51876)	(43875)
Інші операційні витрати	2180	(24577)	(19243)
Інші витрати	2270	(117,3)	(84)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(76570,3)	(63202)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	5672,5	4801
Податок на прибуток	2300	(1022,2)	(864)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	4650,3	3937

Примітки: д/в

Керівник

Портянко Сергій Федорович

Головний бухгалтер

Смажук Володимир Кузьмович

Додаток В

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ

суб'єкта малого підприємництва

Підприємство

Приватне акціонерне товариство "Новоград-Волинський хлібозавод"

Територія

Житомирська область, м.Новоград-Волинський

Організаційно-правова форма господарювання

Акціонерне товариство

Вид економічної діяльності

Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання

Середня кількість працівників, осіб: 215

Одиниця виміру: тис.грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон: 11701, Житомирська обл., Новоград-Волинський район р-н, місто Новоград-Волинський, вул. Героїв Майдану, буд. 10, 0414135583

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

за КОАТУУ

за КОПФГ

за КВЕД

КОДИ

2020.01.01

00377785

1811000000

230

10.71

1.

Баланс
на 31.12.2019 р.

Форма №1-м

Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	452,5	1514,8
Основні засоби	1010	15697,2	18116
первісна вартість	1011	27579,7	31361,7
знос	1012	(11882,5)	(13245,7)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	18	0
Інші необоротні активи	1090	0	28
Усього за розділом I	1095	16167,7	19658,8
II. Оборотні активи			

Запаси:	1100	2654,6	2848,1
у тому числі готова продукція	1103	37	44,7
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	3318,7	3556,5
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	70,5	74
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	672,6	549,1
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	2279,4	3024,6
Витрати майбутніх періодів	1170	40,4	66,4
Інші оборотні активи	1190	5	4,4
Усього за розділом II	1195	9041,2	10123,1
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	25208,9	29781,9

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	775	775
Додатковий капітал	1410	0	0
Резервний капітал	1415	227	227
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	17288,8	20879
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Усього за розділом I	1495	18290,8	21881
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	428,2	650

Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	2941,6	2496,7
розрахунками з бюджетом	1620	1137,6	1382,6
у тому числі з податку на прибуток	1621	212,8	244,9
розрахунками зі страхування	1625	249,9	319,1
розрахунками з оплати праці	1630	1090,5	1364,5
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	1070,3	1688
Усього за розділом III	1695	6918,1	7900,9
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Баланс	1900	25208,9	29781,9

2.

Звіт про фінансові результати за 2019 р.

Форма №2-м

Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	91417,4	81334
Інші операційні доходи	2120	1249,8	736,9
Інші доходи	2240	209	171,9
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	92876,2	82242,8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(56125,6)	(51876)
Інші операційні витрати	2180	(30167,6)	(24577)
Інші витрати	2270	(219,2)	(117,3)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(86512,4)	(76570,3)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	6363,8	5672,5
Податок на прибуток	2300	(1192,8)	(1022,2)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	5171	4650,3

Керівник

Портянко Сергій Федорович

Головний бухгалтер

Смажук Володимир Кузьмович